

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/65/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6418011169
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6418011169.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Ing. Miroslava Mandáka a Mgr. Ivany Datlovej, na verejnom zasadnutí konanom dňa 27. septembra 2023 v trestnej veci obžalovaného A. B. a spol. za prečin marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 ods. 1, 2 Tr. zák. o odvolaniach obžalovaných A. B. a C. D., ako aj o odvolaniach poškodených E. A., F. A. a G. A. proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 13. 4. 2023, sp. zn. 1T/41/2018 takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. e), f), ods. 3 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o určení skúšobnej doby u obidvoch obžalovaných, ako aj vo výroku o náhrade škody.

II. Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaným A. B., nar. XX.XX.XXXX v E. H., trvalým pobytom D. I. XXX a C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvalým pobytom J. XXXX, K. podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určuje skúšobnú dobu 1 (jeden) rok, a to každému zvlášť.

III. Podľa § 287 ods. 1, 2 Tr. por. obidvom obžalovaným ukladá povinnosť nahradiť poškodeným E. A., L. M., nar. XX.XX.XXXX v E. H., trvalým pobytom H. XXX, nemajetkovú ujmu vo výške 3.000 (tritisíc) Eur, F. A., L. M., nar. XX.XX.XXXX v E. H., trvalým pobytom H. XXX nemajetkovú ujmu vo výške 3.000 (tritisíc) Eur a G. A., nar. XX.XX.XXXX v I., trvalým pobytom H. XXX, nemajetkovú ujmu vo výške 1.000 (jedentisíc) Eur, a to spoločne a nerozdielne.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. poškodené E. A., L. M., F. A., L. M. a G. A. odkazuje so zvyškami nárokov na náhradu škody na civilný proces.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu boli obžalovaní A. B. a C. D. uznaní za vinných z prečinu marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 ods. 1, 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 26.08.2017 v čase o 20.48 h boli operačným dôstojníkom operačného strediska J. L. N. H. H. vyslaní ako hliadka Obvodného oddelenia PZ E. H. na preverenie oznámenia, že v byte na ul. J. O. X D. E. H. P. M., nar. XX.X.XXXX, ohrozuje a fyzicky napáda svoju manželku Q. M., ktorá podľa oznámenia plakala a mala sa ho báť, pričom po príchode na miesto, kde sa od Q. M. dozvedeli, že sa jej manžel vyhrážal zabitím, a preto chcela odísť preč k jej matke, nevenovali dostatočnú pozornosť závažnosti preverovanej udalosti, spočívajúcu v ochrane ohrozenej osoby, nevykovali vo vzťahu k P. M. zaisťovací úkon podľa § 85 Trestného poriadku, resp. služobný zákrok podľa § 9 ods. 1, ods. 3, § 19 ods. 1 písm. a), § 27a ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore v znení neskorších predpisov, ani nezisťovali existenciu dôvodov na vykázanie osoby zo spoločného obydľia podľa čl. 28 ods. 6 písm. f) Nariadenia ministerstva vnútra SR o vymedzení príslušnosti útvarov PZ a útvarov Ministerstva vnútra SR pri odhaľovaní trestných činov, pri zisťovaní ich páchatel'ov a postupe v trestnom konaní č. 175/2010 a prílohy č. 1 Rozkazu

prezidenta policajného zboru č. 37/2016, ktorým sa upravuje postup príslušníkov PZ pri vykázaní osoby zo spoločného obydlija v znení zmien a doplnkov, v dôsledku čoho potom, ako sa rozhodli poškodenú Q. M. zaviezt' služobným motorovým vozidlom zn. D. B. O., ev. č. R. XXXXX na S. S. N. E. H., resp. na žiadosť poškodenej k jej matke, P. M. pristúpil k služobnému vozidlu v čase, kedy vozidlo z miesta odchádzalo, otvoril zadné ľavé dvere na služobnom vozidle, vošiel do vozidla, kde opakovane nožom bodol Q. M. do oblasti hrudníka, ľavého boku a pravého ramena a spôsobil jej tak zranenia, na následky ktorých po prevoze do zdravotníckeho zariadenia podľahla, čím ako verejný činiteľ z nedbanlivosti zmarili splnenie dôležitej úlohy vyplývajúcej im z povinnosti policajta chrániť život, zdravie a bezpečnosť osôb podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

Za to boli obidvaja obžalovaní podľa § 327 ods. 2 Tr. zák., za použitia § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 pís. j/ Tr. zák. odsúdení na trest odňatia slobody v trvaní 1 rok.

Podľa § 49 ods. 1 pís. a/ Tr. zák. bol obidvom obžalovaným výkon trestu odňatia slobody podmienene odložený.

Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. bola obidvom obžalovaným určená skúšobná doba v trvaní 2 roky.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. boli poškodené G. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX, E. A., L. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX a F. A., L. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. s ich nárokom na náhradu škody odkázané na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný A. B. odvolanie prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 26.04.2023, ktoré odôvodnil ďalším písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 6. 6. 2023 a to proti výrokom o vine a o treste, ako aj správnosti postupu konania, ktoré im predchádzalo.

Najprv poukázal na výrokovú časť napadnutého rozsudku, s ktorou sa však nestotožnil. Argumentoval nasledovne:

„Zo spáchania prečinu marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona sa necítim byť vinný.

Vo výroku napadnutého rozsudku sa uvádza v rozpore s objektívnou skutočnosťou, že ako hliadka S. S. N. R. D. E. H. sme boli vyslaní na preverenie oznámenia, že v byte na ul. J. O. X D. E. H. P. M. ohrozuje a fyzicky napáda svoju manželku Q. M., ktorá podľa oznámenia plakala a mala sa ho báť, pričom po príchode na miesto sme sa mali od Q. M. dozvedieť, že sa jej manžel vyhráza zabitím. Toto sa absolútne nezakladá na pravde a toto tvrdenie nie je podložené žiadnym relevantným dôkazom.

Podľa § 278 ods. 2 Trestného poriadku súd môže pri svojom rozhodovaní prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní, a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané.

Hliadka S. N. E. H., ktorej som bol členom, bola vyslaná na miesto operačným dôstojníkom operačného strediska J. L. N. H. H. na základe sprostredkovaného oznámenia matky Q. M. - G. A., ktorá nevedela konkrétne uviesť, čo by sa malo odohrávať na mieste. Dôvod vyslania hliadky bol špecifikovaný len nekonkrétne, že má dochádzať k manželským nezhodám. (nie ako sa uvádza vo výroku rozsudku)

Túto rodinu sme predtým nepoznali a v rámci služobnej činnosti sme s ňou v minulosti neprišli do kontaktu. Po príchode hliadky na miesto bol všade klud. P. M. začal s hliadkou komunikovať z okna na poschodí, bol kludný a nič nenasvedčovalo, že by z jeho strany malo dochádzať k nejakému protiprávnemu konaniu. Q. M. hliadke neuviedla žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bol dôvod na vykonanie služobného zákroku proti P. M.. Hovorila len to, že tam nechce byť a aby sme ju zobrali preč, že chce ísť ku svojej matke. Preto nebol žiadny zákonný dôvod na vykonanie služobného zákroku smerujúceho proti osobe P. M., ako sa nám to kladie za vinu v podanej obžalobe a v napadnutom rozsudku. Práve naopak, zákrok proti jeho osobe by bol v danej situácii neopodstatnený a nezákonný a takéto konanie by napríňalo znaky skutkovej podstaty prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa.

Vo výroku napadnutého rozsudku sa taktiež uvádza, že sme nevenovali dostatočnú pozornosť závažnosti preverovanej udalosti, čo sa taktiež nezakladá na pravde.

Z výpovede obvinených, t.j. mňa a C. D. a nezávisle od nás aj svedka P. M. vyplýva, že Q. M. po našom príchode na miesto uviedla, že sa nič nestalo, odmietla ísť podať trestné oznámenie, uviedla len, že tam nechce byť a požiadala nás, aby sme ju odviezli ku jej matke.

Ako členovia hliadky sme po príchode na miesto nedisponovali žiadnymi informáciami, ktoré by odôvodňovali vo vzťahu k P. M. zaistovací úkon podľa § 85 Trestného poriadku, resp. služobný zákrok podľa § 9 ods. 1, ods. 3, § 19 ods. 1 písm. a), § 27a ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore, ako sa nám kladie za vinu v podanej obžalobe a vo výroku napadnutého rozsudku.

Taktiež nebol na mieste zistený žiaden právny dôvod na vykázanie P. M. zo spoločného obydlija, ako sa nám to kladie za vinu v podanej obžalobe a vo výroku napadnutého rozsudku.

Trestný poriadok v § 85 upravuje inštitút zadržania a obmedzenia osobnej slobody podozrivej osoby. Tento inštitút je možné uplatniť policajtom voči osobe podozrivej zo spáchania trestného činu. Takéto podozrenie po vykonaní prvotného šetrenia na mieste zistené nebolo. V byte nedochádzalo ku žiadnemu fyzickému násiliu a Q. M. po príchode hliadky S. N. E. H. tejto otvárala dvere na prízemí a P. M. bol v okne na poschodí.

Podľa § 9 ods. 1 zákona o Policajnom zbore policajt v službe je povinný vykonať služobný zákrok v medziach zákona, ak je páchaný trestný čin, priestupok, alebo je dôvodné podozrenie z ich páchania. Ako členovia hliadky po príchode na miesto sme nedisponovali žiadnymi relevantnými informáciami, ktoré by odôvodňovali vo vzťahu k P. M. využiť toto ustanovenie zákona o Policajnom zbore.

Taktiež sa nám kladie za vinu, že sme nepostupovali podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona o Policajnom zbore. Podľa tohto ustanovenia zákona je policajt oprávnený (podotýkam, že nie povinný) zaistiť osobu, ktorá svojim konaním bezprostredne ohrozuje svoj život, alebo svoje zdravie, alebo život a zdravie iných osôb, alebo majetok. Ako členovia hliadky po príchode na miesto sme nedisponovali žiadnymi informáciami, ktoré by odôvodňovali vo vzťahu k P. M. využiť toto ustanovenie zákona o Policajnom zbore.

Je preto absurdné, aby sa nám kládlo za vinu porušenie ustanovenia § 19 ods. 1 písm. a) zákona o Policajnom zbore, že sme nezaistili osobu P. M., keď to bolo len naše zákonné oprávnenie, ale nie zákonná povinnosť. Na takéto zaistenie nebol ani právny dôvod.

Podľa § 27a ods. 1 zákona o Policajnom zbore Policajt je oprávnený (podotýkam nie povinný) vykazať z bytu alebo domu, alebo iného priestoru spoločne obývaného s ohrozenou osobou a aj z jeho bezprostredného okolia osobu, od ktorej možno na základe zistených skutočností očakávať útok na život, zdravie, slobodu, alebo zvlášť závažný útok na ľudskú dôstojnosť ohrozenej osoby.

Úkon vykázania osoby zo spoločného obydlija, čo sa nám kladie za vinu, nebolo možné realizovať, lebo na takýto postup zo získaných informácií na mieste a zo správania osôb nebol zákonný dôvod. Jednalo by sa v danom prípade o prekročenie právomoci.

Je preto absurdné, aby sa nám kládlo za vinu porušenie ustanovenia § 27a ods. 1 zákona o Policajnom zbore, že sme nevykázali osobu P. M. z bytu, alebo domu, keď to bolo len naše zákonné oprávnenie, ale nie zákonná povinnosť. Zdôrazňujem, že na takýto postup nebol ani právny dôvod.

Je potrebné osobitne zdôrazniť, že postup, ktorý sme zvolili na mieste, vylučoval konanie podľa všetkých ustanovení zákona o Policajnom zbore, porušenie ktorých sa nám kladie za vinu v podanej obžalobe a v napadnutom rozsudku.

Ak sme sa totiž rozhodli vyhovieť žiadosti Q. M. a túto sme sa rozhodli odviezť z jej obydlija na Obvodné oddelenie PZ do E. H. a neskôr ku svojej matke, tak nebol žiadny právny dôvod na zaistenie osoby P. M., ani na jeho zadržanie, resp. vykázanie zo spoločného obydlija. Takéto konanie by bolo zneužitím právomoci verejného činiteľa, lebo nebol naň žiadny právny dôvod.

Po príchode na miesto nám neboli poskytnuté žiadne také informácie, z ktorých by vyplývalo podozrenie z páchania trestného činu, alebo priestupku. Ani zo správania osôb na mieste takéto podozrenie nevyplývalo.

Tu je potrebné uviesť, že podľa § 8 ods. 1 zákona o Policajnom zbore pri vykonávaní služobnej činnosti je policajt povinný dbať na česť, vážnosť a dôstojnosť osoby i svoju vlastnú a nepripustiť, aby v súvislosti s touto jeho činnosťou vznikla osobe bezdôvodná ujma a aby prípadný zásah do jej práv a slobôd prekročil mieru nevyhnutnú na dosiahnutie účelu sledovaného jeho služobnou činnosťou.

Toto ustanovenie zákona o Policajnom zbore chráni občanov proti nezákonným a bezdôvodným zákrokom zo strany polície.

Práve toto ustanovenie zákona o Policajnom zbore bránilo hliadke zakročovať v danej situácii inak, lebo vykonaním zákroku voči osobám v čase, keď je na mieste klud a nedochádza k porušovaniu verejného poriadku, by došlo k prekročeniu právomoci príslušníka PZ a takéto konanie by mohlo zakladať naplnenie znakov trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona.

Poukazujem na skutočnosť, že policajt sa vo svojej činnosti pohybuje na pomyslenej hrane a keď ju pri služobnom zákroku prekročí, hrozí mu stíhanie za zneužitie právomoci verejného činiteľa a naopak, keď nezasiahne, hrozí mu stíhanie za marenie úlohy verejným činiteľom podľa § 327 ods. 1 Trestného zákona, ako je tomu aj v tomto prípade.

Je veľmi jednoduché po konkrétnej udalosti, keď je už známy celý jej priebeh a následok, akademicky polemizovať (v tomto prípade až tri mesiace), ako asi hliadka mala konať, aby daný následok nenastal. Nie je však jednoduché priamo na mieste, keď nepoznáte osoby, situáciu a nemôžete predvídať priebeh udalosti, okamžite sa rozhodnúť aký zvolíte postup, aby ste jednak zabezpečili verejný poriadok a jednak neprekročili svoju právomoc bezdôvodným zásahom do práv a slobôd dotknutých osôb.

Tu je potrebné poukázať aj na objektívne skutočnosti a to, že ako dvojčlenná hliadka počas svojej 12 hodinovej nočnej služby sme zodpovedali za dodržiavanie verejného poriadku v služobnom obvode, do ktorého spadajú obce L. E. K., H., M. H., S., K. H., N., D. I., C. I. G. N. O. C. E. H.. Spoluobžalovaná C. D. súčasne vykonávala aj povinnosti stálej služby a ja aj veliteľa hliadky a súčasne vodiča služobného osobného motorového vozidla.

Tu je potrebné položiť si aj otázku, či sa niekto z orgánov činných v trestnom konaní, ako aj nadriadených týchto policajtov niekedy zamyslel, že hliadka v dvojčlennom zložení, keď jednou členkou hliadky je žena, je vôbec schopná zaistiť verejný poriadok v takomto veľkom služobnom obvode.

Na túto otázku je jednoduchá odpoveď: Nie.

Ak máme byť ako členovia tejto hliadky súdení, tak je potrebné súdiť aj to, či bola táto hliadka vôbec objektívne spôsobilá na vykonanie služobného zákroku v takom zákonnom rozsahu a dôslednosti, ako sa jej to kladie za vinu v podanej obžalobe a v napadnutom rozsudku.

Zastávam názor, že v danom prípade sa útoku P. M. zabrániť nedalo, lebo ja som v čase útoku P. M. už bol vodičom a v tomto čase som sa už venoval riadeniu služobného motorového vozidla, ktoré už bolo v pohybe. Podľa § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke som sa ako vodič musel plne venovať situácii v cestnej premávke. Nemohol som súčasne popri riadení služobného motorového vozidla plniť aj úlohy podľa zákona o Policajnom zbore. Nemohol som súčasne popri riadení vozidla sledovať, čo sa deje v okolí a súčasne čeliť útoku zo strany P. M.. Navyše bola v čase skutku vonku už tma a pohyb P. M. po nasadnutí do vozidla som už nevidel.

Stržm. C. D. sedela vo vozidle na opačnej strane, na sedadle spolujazdca a preto tiež nemohla zabrániť útoku zo strany P. M..

Služobné motorové vozidlo nebolo technicky uspošobené proti vniknutiu cudzej osoby do vozidla zvonku, navyše Q. M. nebola v režime predvádzanej osoby a preto si zo strany príslušníkov PZ nevyžadovala žiadnu ostrahu.

P. M. jednoducho využil situáciu, kedy sa hliadka nemohla venovať osobitne jeho osobe a zaútočil na Q. M.. Sám P. M. v prípravnom konaní, ako i na hlavnom pojednávaní uviedol, že „ policajti za nič nemôžu“.

Ja som po útoku okamžite zastavil vozidlo a páchatel'a som ihneď za použitia hmatov a chvatov pacifikoval, avšak následky jeho útoku sa už odstrániť nedali.

Do pozornosti odvolacieho súdu dávam aj skutočnosť, že P. M. som predtým podrobil osobnej prehliadke, pričom som u neho nenašiel žiadne predmety, ktorými by mohol ohroziť život alebo zdravie sebe, alebo inej osobe. To, že bola u P. M. vykonaná osobná prehliadka potvrdil na hlavnom pojednávaní aj sám P. M..

P. M. sa počas celej doby správal slušne, a prosil Q. M., aby zostala doma, že ju ľúbi. Nič nenasvedčovalo tomu, že by na mieste mohlo dôjsť k nejakému násilnému konaniu. Celý incident sa stal nečakane a tak rýchlo, že toto by sa stalo aj hociktorej inej hliadke, ktorá by bola v danej chvíli na mieste.

Do pozornosti odvolacieho súdu dávam úradný záznam vyšetrovateľky T. P. U. C. U., S. U. H. H. mjr. P. F. A. zo dňa 26.8.2017, ktorá bola na výjazde na mieste činu.

Táto okrem iného popisuje, že v čase jej príchodu na miesto sa tam už nachádzal výjazd J. L. N. R. D. H. H., vrátane riaditeľa odboru kriminálnej polície J. N. H. H., D. S. L. N. D. V. E. K., pracovníci oddelenia kontroly J. N. V., L. S. N. E. H. a iné zložky.

V tomto zázname vyšetrovateľka úradu inšpekčnej služby okrem iného uviedla, že pracovníci odboru kontroly J. N. H. H. (inšpekcia) na mieste činu vyhodnotili zákrok hliadky v súlade so zákonom, bez porušenia dôležitých povinností, porušenia nariadení, usmernení, rozkazov, resp. iných právnych noriem. Na základe uvedeného sa výjazd T. P. U. C. U. D. E. F. H. H..

Tým chcem dať do pozornosti odvolacieho súdu, že celý rad najvyšších funkcionárov Policajného zboru, od KR PZ, OR PZ, až po riaditeľa S. N. E. H. niekoľko hodín na mieste posudzovali konanie členov hliadky OO PZ (dnes obžalovaných) a žiadne pochybenie v našej činnosti nezistili.

Obvinenie z prečinu marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 ods. 1, 2 Trestného zákona nám bolo vznesené až po troch mesiacoch od inkriminovanej udalosti, počas ktorej doby orgány činné v trestnom konaní nám doslova „ šli obvinenie na mieru „, aby umlčali médiá, ako sa to už na U. v posledných rokoch bežne robí. Mali tri mesiace na to, aby hľadali v zákonoch a interných predpisoch, ako hliadka asi mala konať a ako konala.

My ako členovia hliadky S. S. N. E. H. sme sa však museli na mieste bez znalosti situácie a osôb rozhodnúť ako postupovať okamžite.

Navyše obaja obžalovaní sme osoby bez vysokoškolského právnického vzdelania a zrazu sa nám v podanej obžalobe, ako aj vo výroku napadnutého rozsudku kladie za vinu, že sme okamžite nepostupovali s najväčšou právnickou brilantnosťou.

Nesúhlasím s úvahami súdu prvého stupňa na stranách 10 a 11 odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde sa súd zaoberá činnosťou hliadky OO PZ E. H. na mieste činu. Súd uvádza, že sme v inkriminovaný večer zahájili výjazd na prešetrenie udalosti s informáciou, že P. M. sa manželke vyhráza zabitím. Žiadna takáto informácia nám známa nebola. Ďalej súd uvádza, že získané informácie a vnímané skutočnosti podľa presvedčenia súdu bezpochyby odôvodňovali záver, že je tu podozrenie z domáceho násillia.

Tu dávam do pozornosti odvolacieho súdu interný predpis – príkaz riaditeľa J. N. H. H. sp. zn.: KRPZ-BB-OPP-358-001/2016 zo dňa 27.12.2016, ktorý je súčasťou súdneho spisu a ktorý ukladá pri preverovaní každého oznámenia, z ktorého vyplýva, že môže ísť o podozrenie z domáceho násillia, vypíňať dotazník na odhad rizika ohrozenia, kde sa musí dotknutej osobe položiť 12 otázok uvedených v dotazníku, pričom počet dosiahnutých bodov sa má vynásobiť váhou (závažnosťou otázky). Podľa získaného počtu bodov je predpísané, ako má ďalej policajť voči osobe podozrivej z domáceho násillia postupovať.

Toto bol tiež jeden z dôvodov, prečo sme Q. M. vzali do služobného motorového vozidla, lebo sme chceli ísť s ňou na S. S. N. D. E. H. za účelom vyplnenia tohto dotazníka a na základe výsledkov jeho následného vyhodnotenia a dosiahnutého počtu bodov by sme boli rozhodli, ako budeme ďalej postupovať aj voči osobe P. M.. Takto bol informovaný aj operačný dôstojník E. F. C., ktorý vo svojej výpovedi potvrdil, že sme ho informovali, že chceme prijať od Q. M. oznámenie na S. S. N. D. E. H.. Bola to naša povinnosť vyplývajúca z citovaného príkazu riaditeľa J. N. H. H.. Týmto príkazom riaditeľa J. N. H. H. sa súd prvého stupňa vôbec nezaoberal.

Tým chcem poukázať na skutočnosť, že služobné úkony zo strany hliadky Polície v čase útoku P. M. na Q. M. ešte neboli ukončené a preto ešte nemožno hodnotiť činnosť hliadky OO PZ v tomto štádiu konania po právnej stránke ako zákrok dokonaný. (najmä vo vzťahu k P. M.)

Pri rozbere interných predpisov polície zo strany súdu mi absentuje v rozsudku práve rozbor interných predpisov, ktoré prácu radových policajtov pri preverovaní podozrení z domáceho násillia komplikujú a sťažujú. V tejto súvislosti chcem poukázať práve aj na interný predpis – príkaz riaditeľa J. N. H. H. sp. zn.: KRPZ-BB-OPP-358-001/2016 zo dňa 27.12.2016, ktorý ukladá policajtovi robiť anketu s 12 otázkami a až po ich vyhodnotení a sčítaní bodov posudzovať mieru závažnosti ohrozenia a podľa toho sa rozhodnúť, ako postupovať proti podozrivej osobe. Je logické, že takúto anketu sa nedá robiť na mieste výjazdu, pri baterke a na kapote vozidla. Keby sme voči P. M. zasahovali pred vyplnením a vyhodnotením tohto dotazníka, tak naša činnosť by bola vyhodnotená ako zneužitie právomoci verejného činiteľa, na čo som poukazoval vyššie.

Súd pri hodnotení činnosti hliadky argumentuje vo vzťahu k osobe P. M., ako k osobe podozrivej zo spáchania trestného činu. Zdôrazňujem, že my sme takéto podozrenie nemali ničím potvrdené, lebo na miesto sme išli na základe sprostredkovaného oznámenia od tretej osoby, že má dochádzať k rodinným nezhodám. Z konania P. M. a Q. M. takémuto podozreniu nič nenasvedčovalo a sama Q. M. povedala, že nechce podávať trestné oznámenie.

Ďalej súd poukazuje na strane 10 napadnutého rozsudku, že nešlo o prvý násilný incident a že policajná hliadka riešila nehody v rodine M. aj dňa 20.8.2017. Táto skutočnosť našej hliadke nebola známa a touto informáciou sme nedisponovali. Boli sme tam prvý krát a osoby sme nepoznali.

Na strane 11 napadnutého rozsudku súd uvádza, že obžalovaní nezisťovali informácie z príslušných dostupných registrov a informačných systémov C. D. U., čím by zistili, že poškodená už dňa 20.8.2017 volala na tiesňovú linku 158 a na miesto bola vyslaná hliadka.

K tomuto záveru súdu uvádzam, že súd v tomto smere nevykonal žiadne dokazovanie. Ináč by bol zistil, že na mieste sme nemali žiadne technické vybavenie, aby sme mohli lustrovať osoby v príslušných informačných systémoch MV SR. Služobné motorové vozidlo bolo staré, na pokraji svojej životnosti, bez akéhokoľvek technického vybavenia. Takéto lustrácie sme mohli vykonať len po príchode na útvar Policajného zboru, nakoľko kolegyňa C. D. vykonávala aj funkciu stálej služby.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku na strane 7 je zrejmé, že súd prvého stupňa oprel svoje rozhodnutie o úradné záznamy zo dňa 27.8.2017 a to mňa a spoluobžalovanej C. D.. Taktiež aj o naše výsluchy v procesnom postavení svedkov v trestnej veci vedenej J. L. N. R. D. H. H., odborom kriminálnej polície pod sp. zn.: ČVS:KRP-90/1-VYS-BB-2017. Takýto postup je nezákonný.

Úradné záznamy a uvedené výsluchy svedkov boli vykonané v iných trestných veciach, v inom procesnom postavení a preto sú ako dôkazy v tomto konaní nepoužiteľné a neprípustné. Navyše boli tieto úkony realizované v deň inkriminovanej udalosti, kedy som bol v šoku a v psychickom strese.

Poukazujem na skutočnosť, že som bol dlhoročným príslušníkom Policajného zboru a svoje úlohy som sa snažil plniť vždy zákonným spôsobom a čestne. Za 18 rokov služby v Policajnom zbore som bol mnohokrát disciplinárne odmenený a ani raz som nebol potrestaný.

Po týchto skúsenostiach som však na vlastnú žiadosť z Policajného zboru so sklamaním odišiel.

Vyjadrenie k odvolaniu poškodenej strany proti rozhodnutiu súdu vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy:

Súhlasím s rozhodnutím súdu prvého stupňa, ktorým súd poškodenú stranu podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal s ich uplatneným nárokom na náhradu škody a nemajetkovej ujmy na civilný proces.

Predovšetkým je potrebné poukázať na skutočnosť, že v tomto konaní neboli vo vzťahu ku mne a spoluobžalovanej C. D. naplnené zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu a náhradu nemajetkovej ujmy.

Medzi konaním hliadky OO PZ a smrťou Q. M. nie je žiadna príčinná súvislosť. U. Q. M. bola spôsobená bodnými ranami nožom a teda je v priamej príčinnej súvislosti výlučne s konaním P. M..

V trestnom konaní vedenom proti obž. P. M. bol tento súdom zaviazaný k náhrade jednak majetkovej škody, ako i nemajetkovej ujmy. Preto uplatnený nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v tomto konaní považujem za duplicitný.

Poukazujem aj na skutočnosť, že aj keby boli naplnené zákonné predpoklady našej zodpovednosti za škodu (čo nie sú), tak v danom prípade by prichádzala v úvahu zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z.z.. Za takúto škodu zodpovedá štát a nie radový policajt ako fyzická osoba. (nedostatok pasívnej vecnej legitímácie) Pasívne vecne legitimovaným v prípade uplatnenia takéhoto nároku je štát."

Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiadal, aby Krajský súd v Banskej Bystrici podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a aby s poukazom na ustanovenie § 321 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku napadnutý rozsudok zrušil a aby ho rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku, lebo nebolo dokázané, že sa stal skutok, za ktorý je stíhaný. Taktiež navrhol, aby odvolací súd odvolanie poškodenej strany ako nedôvodné zamietol.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie aj obžalovaná C. D. prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 17.04.2023, ktoré odôvodnila ďalším písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 12. 6. 2023 a to proti výrokom o vine a o treste, ako aj správnosti postupu konania, ktoré im predchádzalo.

Najprv poukázala na výrokovú časť napadnutého rozsudku, s ktorou sa však nestotožnila. Argumentovala nasledovne:

„Odvolanie smeruje proti výrokom o vine a treste a tiež proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo z dôvodov podľa § 321 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, a e/ Tr. poriadku.

Uznanie viny súdom prvého stupňa bolo prevedené bez starostlivého vyhodnotenia všetkých skutočností svedčiacich v jej prospech tak, ako to majú na mysli základné zásady trestného konania v ustanoveniach § 2 Trestného poriadku (osobitne so zásadou v pochybnostiach v prospech obvineného). Jej obhajoba nebola doposiaľ relevantne a bez rozumných pochybností vyvrátená a dôkazná situácia ohľadne príčin, priebehu a okolností skutku (služobného postupu) vymedzenom v obžalobe a v napádanom rozsudku bola a je od začiatku trestného stíhania, veľmi sporná a pochybná, s mnohými vzájomnými a vnútornými rozporami v rámci jednotlivých dôkazov.

Obhajoba zastáva názor, že v danom prípade súd nesprávne hodnotil niektoré vykonané dôkazy a dospel preto k nesprávnym právnym záverom vo všetkých výrokoch napádaného rozsudku.

Jej odvolanie pramení zo snahy, aby v trestnom konaní bola skutkovo a právne spravodlivo a objektívne posúdená daná trestná vec a tomu zodpovedajúco bolo skončené trestné stíhanie.

Opakovane vyjadrovala a vyjadruje ľútosť nad tragickou udalosťou zo dňa 26.08.2017, osobitne ju mrzí následok v podobe úmrtia Q. M.. K obžalobe zaujala korektný postoj, neprodukovala žiadne vyhlásenie v zmysle § 257 Tr. poriadku, svojou výpoveďou v prípravnom konaní sa snažila ozrejmiť reálne okolnosti a priebeh.

Predmetom trestného stíhania bol služobný postup a činnosť hliadky S. S. N. E. H. dňa 26.08.2017 v súvislosti s oznámením týkajúcim sa Q. M. a jej manžela P. M. .

Vyšetrowanie (prípravné konanie) bolo vedené za inak konštruovaný , vymedzený a koncipovaný skutok než ako bol skutok koncipovaný v obžalobe a následne ako bol prevzatý napádaným rozsudkom.

Správnosť, jednoznosť a úplnosť vymedzenia skutku je pritom podmienkou na to, aby v skutku boli zahrnuté a špecifikované všetky pojmové znaky skutkovej podstaty trestného činu kladeného za vinu obvinenej , resp. odsúdenej osobe.

Vymedzenie skutku súčasne determinuje predmet a rozsah dokazovania. Vymedzenie skutku v uznesení o vznesení obvinenia tak determinuje rozsah a predmet dokazovania v prípravnom konaní.

Uznesenie vyšetrovateľa MV SR Sekcia kontroly a inšpekcie služby, úrad inšpekčnej služby zo dňa 27.11.2017 vymedzovalo skutok tak, že

obvinení npráp. A. B. a U. C. D. dňa 26.08.2017 v čase približne po 20.00 hod. boli operačným dôstojníkom operačného strediska J. L. N. H. H. vyslaní ako hliadka S. S. N. R. E. H. na preverenie oznámenia, že v byte na ul. J. O. X D. E. H. P. M., nar. XX.XX.XXXX, ohrozuje na živote svoju manželku Q. M., nar. XX.XX.XXXX, pričom po príchode na miesto a po preverení udalosti nevenovali dostatočnú pozornosť závažnosti preverovanej udalosti, nakoľko po tom, ako sa rozhodli na žiadosť poškodenej Q. M. zaviezť túto služobným motorovým vozidlom zn. D. B. O., ev. č. R. XXXXX k jej matke, P. M. pristúpil k služobnému vozidlu v čase, kedy vozidlo z miesta odchádzalo, otvoril zadné ľavé dvere na služobnom vozidle, vošiel do vozidla, kde opakovane nožom bodol Q. M. do oblasti hrudníka, ľavého boku a pravého ramena a spôsobil jej tak zranenia, na následky ktorých po prevoze do zdravotníckeho zariadenia podľahla, čím ako verejní činitelia z nedbanlivosti zmarili splnenie dôležitej úlohy vyplývajúcej im z povinnosti policajta chrániť život, zdravie a bezpečnosť osôb podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

Obžaloba prokurátora Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici zo dňa 24.04.2018 (prevzatá plne v rozsahu napádaným rozsudkom) naproti tomu skutok vymedzovala tak,

že obvinení npráp. A. B. a U. C. D. dňa 26.08.2017 v čase o 20.48 hod. boli operačným dôstojníkom operačného strediska J. L. N. H. H. vyslaní ako hliadka Obvodného oddelenia PZ E. H. na preverenie oznámenia, že v byte na ul. J. O. X D. E. H. P. M., nar. XX.XX.XXXX, ohrozuje a fyzicky napáda svoju manželku Q. M., ktorá podľa oznámenia plakala a mala sa ho báť, pričom po príchode na miesto, kde sa od Q. M. dozvedeli, že sa jej manžel vyhrážal zabitím a preto chcela odísť preč k matke, nevenovali dostatočnú pozornosť závažnosti preverovanej udalosti, spočívajúcu v ochrane ohrozenej osoby, nevykonali vo vzťahu k P. M. zaisťovaní úkon podľa § 85 Trestného poriadku, resp. služobný zákrok podľa § 9 ods. 1, ods. 3, § 19 ods. 1 písm. a), § 27a ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore v znení neskorších predpisov ani nezisťovali existenciu dôvodov na vykázanie osoby zo spoločného obydlija podľa čl. 28 ods. 6 písm. f) Nariadenia ministra vnútra SR o vymedzení príslušnosti útvarov PZ a útvarov Ministerstva Vnútra pri odhaľovaní trestných činov, pri zisťovaní ich prezidenta policajného zboru č. 37/2016, ktorým sa upravuje postup príslušníkov PZ pri vykázaní osoby zo spoločného obydlija v znení zmien a doplnkov, v dôsledku čoho potom, ako sa rozhodli poškodenú Q. M. zaviezť služobným motorovým vozidlom zn. D. B. O., ev. č. R. XXXXX na S. S. N. E. H., resp. na žiadosť poškodenej k jej matke, P. M. pristúpil k služobnému vozidlu v čase, kedy vozidlo z miesta odchádzalo, otvoril zadné ľavé dvere na služobnom vozidle , vošiel do vozidla, kde opakovane nožom bodol Q. M. do oblasti hrudníka, ľavého boku a pravého ramena a spôsobil jej tak zranenia, na následky ktorých po prevoze do zdravotníckeho zariadenia podľahla, čím ako verejní činitelia z nedbanlivosti zmarili splnenie dôležitej úlohy vyplývajúcej im z povinnosti policajta chrániť život, zdravie a bezpečnosť osôb podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

Z porovnania uznesenia o vznesení obvinenia a obžaloby je zrejmé, že uznesenie koncipovalo skutok ako udalosť v súvislosti s oznámením o ohrozovaní na živote manželky a tvrdenie o nevenovaní dostatočnej pozornosti závažnosti preverovanej udalosti časovo a skutkovo viazalo na okamih po preverení udalosti, keď vznášajúce uznesenie vzhľadúvalo pochybenie konajúcich policajtov až v tom postupe, že potom ako sa rozhodli na žiadosť poškodenej Q. M. zaviesť túto služobným vozidlom k jej matke, P. M. pristúpil k služobnému vozidlu v čase odchodu vozidla z miesta, otvoril vozidlo a nožom bodol svoju manželku.

Naopak obžaloba koncipovala skutok ako udalosť v súvislosti s oznámením o ohrozovaní a fyzickom napádaní manželky, ktorá podľa oznámenia plakala a mala sa ho báť, pričom po príchode na miesto mala poškodená policajtom oznámiť, že sa jej manžel vyhrážal zabitím a preto chcela odísť preč k matke. Obžaloba pričítala policajtom za vinu nevenovanie dostatočnej pozornosti závažnosti preverovanej udalosti spočívajúcu v ochrane ohrozenej osoby, nevykonaní zaistovacieho úkonu podľa § 85 Trestného poriadku, resp. služobného zákroku podľa § 9 ods. 1, ods. 3, § 19 ods. 1 písm. a), § 27a ods. 1 zákon č. 171/1993 o Policajnom zbore, nezisťovaní existencie dôvodov na vykázanie osoby z obydlija podľa čl. 28 ods. 6 písm. f) nariadenia Ministra vnútra SR č. 175/2010 a prílohy č. 1 rozkazu prezidenta Policajného zboru č. 27/2016, v dôsledku čoho potom došlo k tragickému následku.

Je evidentné, že uznesenie o vznesení obvinenia dávalo obžalovaným konajúcim policajtom za vinu nedostatočnú pozornosť pri samotnej fyzickej ochrane Q. M., naproti tomu obžaloba dávala policajtom za vinu nedostatočnú pozornosť pri realizácii policajných a procesných úkonov, ktoré mali predchádzať odvezeniu poškodenej. Prístup obžaloby sa javí ako spätná teoreticko akademická polemika a úvahy nastolené potom, ako nebolo možné obvineným policajtom pripísať na ťarchu ich postup pri snahe o fyzický prevoz poškodenej z miesta bydliska k matke a ako nadriadené orgány vyhodnotili postup členov hliadky ako správny a korektný. Obžaloba tak urobila (a súd prvého stupňa prevzal) bez toho, aby v prípadnom konaní (a následne v konaní pred súdom) bolo skúmané a preukázané splnenie všetkých formálnych a materiálnych podmienok nevyhnutných pre obmedzenie osobnej slobody P. M. formou zadržania či zaistenia, resp. vykázania z obydlija, prípadne posúdenia príčinných súvislostí medzi týmito úkonmi a následkom.

Súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku vymenúva rozsah vykonaného dokazovania a ponúka vlastnú interpretáciu skutkového a právneho stavu veci.

Konajúci súd medzi dôkazy zahrnul mimo iného úradné záznamy z 27.08.2017 vyhotovené A. B., C. D. a E. F. C. ; svedecké výpovede A. B. a C. D. v trestnej veci vedenej voči ods. P. M. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zákona, rozkaz prezidenta PZ č. 37/2016 ; metodickú príručku s názvom Domáce násilie – Metodika postupu polície v prípadoch domáceho násillia vydanú Prezidiom PZ v roku 2006 s aktualizovaním v roku 2015 až 2017 ; nariadenie ministra vnútra SR č. 175/2010 zo dňa 30.12.2010 ; rozkaz prezidenta PZ č. 37/2016 v znení zmien a doplnkov.

Podľa prvostupňového súdu bola obžalovaná (spolu so spoluobžalovaným A. B.) usvedčená v prvom rade listinnými dôkazmi a svojimi vlastnými výpoveďami (súd má na mysli výsluchy v prípravnom konaní, úradné záznamy spísané v deň zásahu a výsluchy v procesnom postavení svedkov v trestnom konaní vedenom voči P. M.).

Súd produkoval tvrdenie, že obžalovaní po prvotnom dotazovaní poškodenej nezískali ďalšie informácie o tom, čo sa pred ich príchodom stalo, ale nadobudnutý dojem ich mal viesť k záverom, že môže ísť o prípad domáceho násillia. Informácie získané obžalovanými a vnímané skutočnosti podľa súdu odôvodňovali záver o danosti podozrenia z domáceho násillia a možnom očakávanom útoku voči poškodenej. Okresný súd vyslovil, že obžalovaní podcenili situáciu a nevenovali dostatočnú pozornosť závažnosti preverovanej udalosti , keď voči P. M. nevykonali zaistovací úkon podľa § 85 Trestného poriadku, ani služobný zákrok podľa zákona o Policajnom zbore. Podľa súdu mali obžalovaní informáciu o tom, že P. M. bezprostredne ohrozuje manželku a boli oprávnení menovaného zaistiť postupom § 19 ods. 1 písm. a) zák. o Policajnom zbore, prípadne mali zisťovať dôvody na vykázanie P. M. zo spoločného obydlija postupom podľa § 27a zákona o Policajnom zbore.

Zo strany P. M. sa nemalo jednať o prvý násilný incident , pretože podľa prepisu hovoru v systéme L. zo dňa 20.8.2017 mala Q. M. oznamovať, že opitý manžel vyvádza, obracia agresivitu voči sebe, bola privolaná sanitka, manžel bol ošetrovaný a na miesto bola vyslaná hliadka.

V ďalšej časti odôvodnenia prvostupňový súd uvádza, že obžalovaní sa v posudzovanom prípade spofahli na pokojné správanie manžela ; obžalovaní nezisťovali informácie z príslušných dostupných registrov a informačných systémov ; napriek subjektívnym pochybnostiam o tom či vo vzťahu k poškodenej došlo k tvrdým vyhrážkam boli obžalovaní povinní bez zbytočného odkladu vykonať všetky úkony ; tvrdenia poškodenej a správanie jej manžela bagatelizovali.

Z hľadiska právneho posúdenia (kvalifikácie) súd vyslovil záver o naplnení znakov skutkovej podstaty prečinu marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona , pretože obžalovaní mali ako verejní činitelia pri výkone právomoci policajta z nedbanlivosti bez primeraných dôvodov zmať splnenie dôležitej úlohy a to zabezpečenie ochrany fyzickej osoby postihnutej domácim násilím.

Pri objektívnom a korektnom vyhodnotení relevantných a procesne prípustných dôkazov možno dospieť k presvedčeniu, že obžalovaná spolu so spoluobžalovaným pri zmieňovanom služobnom postupe situáciu nepodcenili a nebagatelizovali, naopak venovali náležitú pozornosť a starostlivosť Q. M. ako oznamovateľke a poskytovali jej adekvátnu a primeranú pomoc a ochranu.

Svedkyňa F. M. (dcéra Q. M. a P. M.) vo výpovedi z 01.02.2018 mimo iného vypovedala, že v minulosti, keď bola menšia, sa rodičia pohádali, mama volala policajtov a títo mamu zobrali k babke F. S. H.. Nikdy v minulosti sa nestalo, žeby otec matke nejakým spôsobom ublížil. Keď bol otec triezvy, bol tichý uzavretý.

Svedok A. M. (syn) vo výpovedi z 05.03.2018 uviedol, že v minulosti nikdy nebol svedkom žiadneho násillia medzi rodičmi, otec matku nebil a nebil ani deti. Je pre neho nepochopiteľné čo sa stalo, otec bol pre neho vždy vzorom a nik nechápe, žeby otec bol takého niečoho schopný.

Svedok P. M. vo výpovedi z 31.01.2018 uviedol, že manželka chcela od neho odísť preč kvôli jej nevere , lebo sa bála mu to vysvetliť, preto volala matke. Policajti za jeho konanie nemôžu. Policajti vyzývali manželku, aby išla na policajné oddelenie podať oznámenie a spísať zápisnicu, čo ona vyslovene odmietla a nechcela ísť podať oznámenie.

Svedkyňa G. A. (matka Q. M.) vo výpovedi z 01.02.2018 uviedla, že dňa 26.08.2017 chcela Q. telefonicky oznámiť, že vnučka E. zostane u nich. Q. plakala, na otázku čo sa stalo, odpovedala , že nič, nič . Na otázku či má zavolať políciu, odpovedala áno. Preto zavolala na č. 158 a oznámila, že dcéru Q. ohrozuje na živote manžel.

Svedkyňa A. J. (referent operačného strediska J. N. H. H.) vo výpovedi z 02.02.2010 vypovedala, že počas služby na linke 158 prijala hovor od ženy predstaviacej sa ako matka poškodenej s tým, že ju dcéra požiadala, aby zavolala políciu, že ju napáda manžel. Cez elektronický systém túto udalosť odstúpila operačnému dôstojníkovi do V. E. K..

Z vykonaného dokazovania vyplynul nasledovný služobný postup a činnosť obžalovaných policajtov :

- Vyhľadali a dostavili sa na miesto (adresu) oznámenia ;
- Za účelom preverenia oznámenia vyhľadali dotknuté osoby ;
- Legitimovali dotknuté osoby a tejto kontrole vyhotovili predpísané tlačivo ;
- Vyťažili dotknuté osoby – oznamovateľku a P. M. ;
- Vykonali osobnú prehliadku P. M. ;
- So súhlasom dotknutých osôb vstúpili do obydlija dotknutých osôb ;
- Pomohli Q. M. zbalíť si veci ;
- Opakovane poučili Q. M. o možnostiach a spôsobe podávania trestného oznámenia ;
- Vykázali P. M. z blízkosti služobného motorového vozidla k budove kultúrneho domu.

Výsledky uvedených úkonov nenaznačovali a nenasvedčovali podozreniu zo spáchania akejkoľvek trestnej činnosti – poškodená nejavila žiadne známky zranení, či iného poškodenia zdravia, poškodené nebolo ani oblečenie poškodenej, poškodené neboli ani priestory a zariadenie bytu, k dispozícii neboli ani žiadne iné dôkazy potvrdzujúce opak. Nebolo ani zistené, že by P. M. bol držiteľom zbrane, že by mal záznamy v trestnej alebo priestupkovej evidencii pre násilné protiprávne konanie, nebola k dispozícii žiadna história o predchádzajúcich oznámeniach, neboli zistení ani susedia potvrdzujúci akékoľvek obavy či hrozby, v okolí bytu, či domu neboli zistené žiadne stopy nasvedčujúce podozreniu z domáceho násillia, či akejkoľvek trestnej činnosti

Uskutočneným konaním bolo zistené, že Q. M. nemala záujem a nechcela na manžela podať žiadne trestné oznámenie, napriek tomu úkony a opatrenia obvinených policajtov boli uskutočnené a smerovali najmä ako preventívne opatrenia vo vzťahu k osobe Q. M..

Samotná v prípravnom konaní vypovedala dňa 23.01.2018 s tým, že na Obvodné oddelenie E. H. bola dočasne velená z dôvodu personálneho podstavu, bola tam len 4 mesiace a teda nemala miestnu, či osobnú znalosť daných pomerov. Dňa 26.08.2017 bola velená do hliadkovej služby s npráp. A. B., pričom v čase po 20.00 hod. boli prostredníctvom rádiostanice vyslaní na J. O. W. X, kde malo dochádzať k manželským nezhodám v rodine M.. Po príchode na miesto odparkovali služobné vozidlo pred budovu bývalého kultúrneho domu, hľadali vstup do budovy, pretože hlavné dvere boli zamknuté. Dole k nim cez hlavné dvere vyšla pani M., ktorá otvorila a povedala niečo v tom zmysle, že on je blázon a ona tam nechce byť a aby sme ju zobrali preč. Pýtali sa jej, či potrebuje lekársku pomoc, alebo či jej bolo ublížené a či bola nejako zranená, načo odpovedala, že nie, že len ju majú odtiaľ zobrať preč. Pýtali sa jej, či má kde ísť, pričom uviedla, že chce ísť k matke do obce H.. Po zbalení osobných vecí sa obvinená s Q. M. presunuli von k služobnému vozidlu, posadila ju do vozidla na zadné sedadlo za spolujazdca a rozhodli sa zobrať Q. M. do služobného vozidla preto, aby im porozprávala čo sa stalo pred ich príchodom. U M. nikdy nebola, ani ich nepoznala. Jediné, čo bola Q. M. ochotná uviesť bola jej požiadavka na odvoz k matke, napriek tomu ju vzali do auta, jednak že jej vyhovejú pri odvoze k matke a súčasne sa znovu pokúsia ju už v aute vyťažiť za účelom zistenia, čo bolo príčinou telefonátu na políciu, či došlo k nejakému protiprávnemu konaniu a podobne. Bolo jej veľmi ľúto, čo sa stalo, snažila sa riadne si plniť všetky povinnosti, prípadu venovali náležitú pozornosť, neodignorovali ho, prišli bez meškania na miesto, ktoré im bolo oznámené, snažili sa už na mieste zistiť okolnosti prípadu a v konečnom dôsledku pomôcť Q. M.. Po jej bodnutí voči P. M. použili donucovacie prostriedky, ona privolala linkou 155 prvú pomoc a poskytovali prvú pomoc poškodenej podľa inštrukcií z linky 155.

Pokiaľ ide o obsah pôvodného oznámenia, jeho postupné posúvanie a modifikovanie medzi civilnými osobami, operačnými dôstojníkmi a policajtm, žiada sa zvýrazniť, že prvotným zdrojom bol telefonát G. A. s poškodenou, v rámci ktorého poškodená iba súhlasila so zavolaním polície, pričom G. A. neposkytla žiadny konkrétnejší opis dôvodu, pre ktorý súhlasila s privolaním polície.

Uvedené je zrejmé aj z prepisu hovoru L. medzi G. A. a referentkou operačného strediska J. N. H., v rámci ktorého oznamovateľka uvádzala „ona len plakala, plakala, tak som sa pýtala či mám tam poslať policajtov. Tak mi povedala, že áno“.

Ďalšie tvrdenia obsiahnuté v nasledujúcich komunikáciách teda nepredstavujú autentické vyjadrenie a verbalizáciu samotnej Q. M., ale už ide rozporuplné a nezrovnalosťami naplnené dodatky, konštrukcie, hypotézy a dedukcie produkované a tvorené inými subjektami (osobami) v procese prenosu oznámenia od prvotného telefonátu G. A. až k obžalovaným ako členom hliadky.

Tvrdenia prvostupňového súdu týkajúce sa predchádzajúcej udalosti zo dňa 20.08.2017 (o ktorej obžalovaná navyše nemala žiadnu vedomosť) a interpretácia tejto udalosti ako prípadu domáceho násillia nezodpovedá skutočnosti. V systéme L., ani v zázname zo služby sa nenachádza žiadna zmienka o domácom násillí, resp. žeby P. M. pôsobil násillne voči manželke (jednalo sa o prípad sebapoškodzovania samotného P. M.).

Ak súd I. inštancie v súvislosti s týmto prípadom tvrdí niečo iné (hoci bez opory v dôkazoch) potom sa natíska otázka, prečo vtedy zasahujúca hliadka neurobila úkony a opatrenia, nevykonanie ktorých sa teraz dáva za vinu obžalovaným policajtom a prečo voči členom predmetnej hliadky nebolo ani uvažované o vyvodení žiadnych disciplinárnych, či trestnoprávných dôsledkov.

V spise (konkrétne vo výpovedi svedkyne F. M.) sa okrem toho nachádza jediná zmienka o tom, že v minulosti, keď bola menšia, sa rodičia pohádali, mama volala policajtov a títo mamu zobrali k babke do obce H. – to znamená, postupovali obdobne ako obžalovaní policajti (ohľadom tohto prípadu však orgány činné v trestnom konaní nezadovážili žiadny spisový materiál, ani nie je zrejmé, či v danom prípade nejaké konanie prebehlo a či bol založený priestupkový resp. trestný spis a pod.).

Pre aplikáciu inštitútu zadržania (zatknutia) v zmysle ust. § 85 Tr. poriadku ako zásahu do základného ľudského práva na osobnú slobodu je nevyhnutné splnenie viacerých formálnych a materiálnych podmienok a takého obmedzenia osobnej slobody musí byť v súlade s čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení neskorších protokolov (uverejnený pod č. 209/1992 v Zb. z.).

Podľa čl. 5 ods. 1 označeného Dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 2 Dohovoru každý, kto je zatknutý, musí byť oboznámený bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, s dôvodmi svojho zatknutia a s každým obvinením proti nemu.

Podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenia sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadiť prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 17 ods. 1 Ústavy SR osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy SR nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy SR, do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 18. februára 2004, sp. zn. I. ÚS 165/02, vzhľadom na to, že "osobná sloboda" je ústavne garantovaným princípom a "pozbavenie slobody - väzba" je výnimkou z neho, musí úvaha súdu o existencii zákonom ustanovených dôvodov a času väzby v konkrétnom prípade zodpovedať vždy tomuto vzťahu medzi princípom a výnimkou.

Podľa Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. januára 2005, sp. zn. III. ÚS 220/04, osobná sloboda podľa čl. 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je individuálne realizovaným právom. Preto i každý právne konformný zásah do nej okrem počiatočného štádia väzby musí byť v zásade individuálne odôvodnený.

Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. mája 2008, sp. zn. 1Tošs 32/2007, bod 1, z článku 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy SR o práve na osobnú slobodu vyplýva, že konkrétne (materiálne) dôvody vedúce k rozhodnutiu súdu o vzatí obvineného do väzby alebo o jeho ponechaní vo väzbe a predĺžení lehoty trvania väzby musia byť vždy určené jasne a zrozumiteľne, aby umožnili takej osobe poznať, ak treba, tak aj po odbornej porade, aké dôsledky môže konkrétny trestno-procesný

postup spôsobiť. Preto ustanovenia prvého dielu, štvrtej hlavy Trestného poriadku nedovoľujú, aby bol obvinený ponechaný vo väzbe svojvoľne, neprimerane dlho, bez preskúmania jej dôvodov.

Podľa Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 22. apríla 2008, sp. zn. I. ÚS 187/2007, každé pozbavenie slobody musí byť " zákonné ", t.j. musí byť vykonané " v súlade s konaním ustanoveným zákonom ", a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli.

Povinnosť súdov vyplývajúca zo základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy postupovať v prípade trestného stíhania obvinenej osoby a v prípade jej pozbavenia osobnej slobody väzbou "spôsobom, ktorý ustanoví zákon", vyžaduje, aby procesný postup súdu konajúceho vo veci rešpektoval nielen ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov s právnou silou zákona (v danom prípade predovšetkým Trestného poriadku , ale taktiež aj ustanovenia príslušných medzinárodných zmlúv, ktoré sú súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a v zmysle čl. 7 ods. 5 a čl. 154c ods. 1 ústavy majú pred zákonom prednosť, ak poskytujú väčší štandard ochrany základných práv a slobôd (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 226/07 z 11. decembra 2007).

Na zadržanie P. M. postupom podľa § 85 Tr. poriadku pred spáchaním zločinu vraždy neboli dané dôvody a podmienky – neexistovalo dôvodné a dôkazmi podložené podozrenie zo spáchania konkrétneho trestného činu a nebol daný niektorý z dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 alebo 2 Trestného poriadku.

Pre aplikáciu inštitútu zaistenia osoby podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore nebol splnený a preukázaný zákonný znak (podmienka) vo forme existencie ohrozenia života, zdravia alebo majetku (poškodená takéto ohrozenie nekonštatovala) a nebol splnený ani znak bezprostrednosti.

Označené ustanovenie je predovšetkým preventívneho charakteru a v prípade danosti dôvodov sleduje zabránenie poškodenia života, zdravia alebo majetku v čase, kedy je možné škode ešte predísť. Bezprostrednú hrozbu musí vyhodnocovať policajt na základe svojich skúseností a podľa súboru znakov v správaní, prejavoch a konaní osoby, voči ktorej zakračuje. V praxi sa uvedené ustanovenie spravidla využíva pri služobných zákrokoch proti duševne chorým osobám alebo osobám pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky.

Pre vykázanie P. M. zo spoločného obydla postupom podľa § 27a zákona o Policajnom zbore neboli splnené zákonné podmienky a predpoklady.

Pri realizácii tohto oprávnenia (inštitútu) má policajt pomerne náročnú pozíciu, keďže môže a musí úkon uskutočniť tak, aby jednak bol dosiahnutý základný účel tohto inštitútu a jednak neboli nad primeranú mieru obmedzované základné práva a slobody vykázanej osoby. Fyzická osoba nemá na realizáciu vykázania zo spoločného obydla právny nárok. Ak policajt usúdi, že podmienky pre vykázanie nie sú splnené, osobu zo spoločného obydla vykázat nesmie.

Oprávnenie vykázat zo spoločného obydla vo veľkej miere zasahuje do základných ľudských práv a slobôd garantovaných Ústavou Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb., prípadne Listinou základných práv a slobôd. Toto oprávnenie sa dotýka najmä článku 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. V rámci neho je vymedzené základné ľudské právo spočívajúce v tom, že „obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva“. Článok 21 ods. 3 ústavy upravuje výnimky, kedy je možné zasiahnuť do nedotknuteľnosti obydla Takýto zásah je možné vykonať len zo zákonných dôvodov a zákonom dovolených spôsobom.

V každom prípade a pri každom takomto zásahu do základných ľudských práv a slobôd treba skúmať a brať ohľad na to, či takýto zásah má za následok ochranu práv a slobôd obeť, a či je týmto zásahom naplnený stanovený cieľ, ktorým je ochrana obeť pred násilníkom.

Každý prípad, pri ktorom je možné aplikovať toto oprávnenie, je potrebné hodnotiť individuálne s možnosťou využitia dostupných prostriedkov, ktorými by bol dosiahnutý želaný cieľ bez potreby zásahu do základných ľudských práv a slobôd (to znamená, že inštitút vykázania z obydla má postavenie ultima ratio vo vzťahu k iným prostriedkom a inštitútom právnej ochrany).

V posudzovanom prípade, odhliadnuc od absencie podmienky v podobe existencie dôvodnej a opodstatnenej hrozby, by sa vykázanie P. M. z bytu míňalo účelu, pretože poškodená nechcela zotrvať v byte a chcela odísť k matke (čím by bol splnený predpoklad minimalizácie jej kontaktu s manželom) . Navyše inštitút vykázaní z obydlija sa realizuje na základe ústnej výzvy policajta , pričom jeho následne dodržanie nie je policajtom ďalej fyzicky zabezpečené a neustále kontrolované, to znamená vykazanej osobe v zásade nebráni žiadna reálna technická prekážka vrátiť sa do obydlija aj v čase administratívneho, resp. policajného vykázaní.

V čase udalosti mala 21 rokov, pričom do územného obvodu S. N. E. H. bola z dôvodu personálneho podstavu dočasne prevelená od 01.04.2017 na dobu 6-tich mesiacov. S. S. N. E. H. nemalo zriadenú stálu službu, službu v čase udalosti vykonávala len dvojčlenná hliadka, z ktorej jeden člen bol vodič a druhý člen vykonával súčasne aj funkciu stálej služby a súčasne bol veliteľ hliadky. Uvedená dvojčlenná hliadka musela plniť všetky služobné úlohy pre služobný obvod S. N. E. H. (teda museli vykonávať a zabezpečovať tak hliadkovú činnosť, ako aj procesnoprávnu činnosť). Služobné policajné vozidlo nebolo vybavené uzamkynacím zariadením pre zadné dvere, daná územná lokalita nemala ideálny signál pre komunikáciu policajnou vysielaczkou. Aj pre dané obmedzenia hliadka na služobnú komunikáciu využívala i vlastné mobilné zariadenia.

Pri zmienenom služobnom postupe vychádzala spolu s kolegom npráp. A. B. z na mieste zistených skutočností a údajov, ktoré nezakladali splnenie formálnych a materiálnych podmienok pre realizáciu úkonov v zmysle Trestného poriadku resp. zákona č 171/1993 Z. z. o policajnom zbore uvádzaných až v obžalobe zo dňa 24.04.2018.

Konala v dobrej viere a presvedčení, že situácia a pomery na mieste preverenia oznámenia boli zistené a vyhodnotené korektné a adekvátne a že Q. M. poskytujú pomoc aj nad rámec zákona a interných predpisov (s niektorými internými predpismi obžalovaná nebola ani oboznámená).

Opakovane vyjadrovala ľútosť nad tragickým následkom udalosti , pričom zároveň mala zato, že posudzovaná udalosť si vyžadovala komplexné aj reálnopraktické vyhodnotenie, to znamená pohľad determinovaný nielen následkom, nech by bol akokoľvek tragický.

V súvislosti s posudzovaným prípadom možno poukázať napr. na rozhodnutie Ústavného súdu SR z 8. novembra 2016, sp. zn. III. ÚS 758/2016, uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod č. 53/2016.

Na podporu odvolacej argumentácie obžalovaná poukazuje aj na uznesenie Generálneho prokurátora Slovenskej republiky zo dňa 31.08.2021 sp. zn. IV/3 Pz 22/21/1000-20, IV/3 Pz 49/21/1000-5 , v obsahu ktorého mimo iného prezentoval stanovisko a právny názor vo vzťahu ku kritériám a podmienkam pre vyvodzovanie trestnej zodpovednosti.

Skutok (služobný postup) tvoriaci predmet obžaloby sa udial dňa 26.08.2017, to znamená pred takmer 6 (šiestimi) rokmi a skoro rovnako dlhú dobu trvá aj samotné trestné konanie. Odhliadnuc od procesných nezrovnalostí a odvolacích výhrad je preto namieste konštatovať, že ani časové súvislosti prípadu a konania sa náležitým spôsobom nepremietli do konečného rozhodnutia súdu. Okrem odvolacích argumentov voči vine by aj neúmerná dĺžka konania mala nájsť odraz v spôsobe skončenia trestného konania, prípadne druhu a výmere trestu .

V tomto smere sa žiada dať do pozornosti aj závery uznesení Najvyššieho súdu SR vo veciach vedených pod č. 6 Tost 32/2011 a 1 Tost 12/2012. V odôvodnení uznesenia Najvyššieho súdu SR zo 16.05.2012 sp. zn. 1 Tost 12/2012 (ktorým bola postupom podľa § 148 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietnutá sťažnosť krajského prokurátora voči rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach z 31.01.2012 sp. zn. 1T 17/2002 o zastavení trestného stíhania podľa § 213 ods. 1 Tr. por., § 223 ods. 1 Tr. por. z dôvodov uvedených v § 11 ods. 1 písm. h/ Tr. por.) sa mimo iného uvádza, že ochrana práva na primeranú dĺžku konania, ktoré garantuje čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), resp. kompenzácia jeho porušenia môže byť dosiahnutá prostriedkami, ktoré sú vlastné trestnému právu, ak sú jeho normy vykladané ústavne konformným spôsobom. Takto naznačený postup trestných sudcov (senátov) všeobecných súdov je aj istou formou prevencie pred nastúpením

zodpovednosti súdu (štátu) a jeho povinnosti ku kompenzácii vo finančnom vyjadrení. Európsky súd pre ľudské práva síce nevyvodil z porušenia čl. 6 Dohovoru povinnosť zmluvného štátu automaticky kompenzovať prieťahy v konaní zastavením trestného stíhania alebo zmiernením trestu, súčasne takú formu kompenzácie pripustil, lebo ich považuje za dostatočnú nápravu porušeného práva, ak ho národný súd použije výslovne preto, že bolo porušené právo na prejednanie veci v primeranej lehote, a pokiaľ ide o zmiernenie trestu, uvedie, v akej miere bol trest z tohto dôvodu zmiernený (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 236/2011). Primeraná lehota, v ktorej má byť vec prejednaná, nie je výslovne stanovená, je však riešená judikatúrou Európskeho súdu. Pri posudzovaní lehoty je potrebné prihliadať na zložitosť prípadu, chovanie osôb, ktoré mohli prispieť k prieťahom a tiež k spôsobu, akým štátne orgány záležitosť prejednávali. Vo výnimočných prípadoch Európsky súd uznal za primeranú lehotu konania pred vnútroštátnymi orgánmi lehotu v trvaní šesť rokov. Svojimi dôsledkami v kontexte desiatich rokov od spáchania obžalovaného skutku môžu nadobudnúť charakter odopretia spravodlivosti (denegatio iustitiae). Najvyšší súd ustálil, že príslušný výklad právnej normy aplikovanej krajským súdom (možnosť zastavenia trestného stíhania v zmysle ustanovenia Dohovoru ako medzinárodnej zmluvy) v konkrétnych okolnostiach prípadu je zákonne akceptovateľný a nie je popretím jej účelu, podstaty a zmyslu.

Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu uvedený v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu alebo inú právnu ochranu (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 26/1994 z 10. mája 1994, č. 2/1994 ZNaU).

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie rozhodnutia. Požiadavka ústavne konformného odôvodnenia rozhodnutia sa vzťahuje na každý výrok rozhodnutia, teda aj na teraz napádané rozhodnutie.

V tomto kontexte chceme poukázať na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.02.2013, sp. zn. 2To 6/2012, podľa ktorého „náležité zistenie skutkového stavu podľa § 2 ods. 10 Tr. por. vyžaduje, aby súd svoje rozhodnutie o vine oprel o jednoznačne zistené, bezpečne preukázané fakty, ktoré vylučujú pochybnosť, že sa stal skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania. Pokiaľ sa týka nepriamych dôkazov, pre uznanie viny, tieto musia tvoriť ucelený systém – reťaz, ktorej jednotlivé články sú v súlade medzi sebou, ako aj s dokazovanou skutočnosťou. Ich súhrn musí byť uzatvorený tak, že musí viesť výlučne len k jednému záveru a vylučovať možnosť záveru iného.“

Zároveň je namieste poukázať na skutočnosť, že ak zostanú aj po vyčerpaní všetkých relevantných dôkazov dôvodné pochybnosti o skutkovej otázke významnej pre rozhodnutie, ktoré už nie je možné odstrániť vykonaním ďalších dostupných dôkazov, je potrebné rozhodnúť tak, že obžalovaného spod obžaloby krajského prokurátora podľa § 226 písm. a/ Tr. por. súd oslobodí, pretože sa nepodarilo preukázať, že skutok kladený obžalovanému za vinu sa stal (viď aj uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.06.2010, sp. zn. 2To 15/2009).

Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.11.2010 sp.zn. 5 To 20/2010 nie je povinnosťou obžalovaného dokazovať svoju nevinu, pretože zásada prezumpcie neviny vyžaduje, aby to bol štát, kto nesie v trestnom konaní dôkazné bremeno. Netreba zabúdať, že obžalovanému v prípade uznania viny hrozí pomerne vysoký trest odňatia slobody. Preto je nevyhnutné, aby jeho vina bola bez akýchkoľvek pochybností preukázaná. Vykonané dôkazy musia jednoznačne a s najvyšším stupňom istoty preukazovať, že skutok uvedený v obžalobe sa stal, že predstavuje skutočne závažnú hrozbu pre spoločnosť a že práve obžalovaný je skutočne osobou, ktorá sa žalovaného skutku dopustila. V prípade existencie akýchkoľvek rozumných pochybností o tom, či sa obžalovaný žalovaného skutku dopustil, je potrebné tieto pochybnosti vykladať v jeho prospech a nie naopak. Ani vysoký stupeň podozrenia sám o sebe nevytvára zákonný podklad pre odsudzujúci výrok.

Podľa § 85 ods. 1 Tr. poriadku osobu podozrivú zo spáchania trestného činu môže policajt zadržať, ak je tu niektorý z dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 alebo 2 alebo ak ide o podozrivú osobu podľa § 204 ods. 1, aj keď proti nej doteraz nebolo vznesené obvinenie. Na zadržanie je potrebný predchádzajúci súhlas prokurátora. Bez takého súhlasu možno zadržanie vykonať, len ak vec neznesie odklad a súhlas vopred nemožno dosiahnuť, najmä ak bola taká osoba pristihnutá pri trestnom čine alebo zastihnutá na úteku. Pri zadržaní podozrivej osoby sa § 73 ods. 3 druhá veta použije rovnako.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore policajt v službe je povinný v medziach tohto zákona vykonať služobný zákrok, ak je páchaný trestný čin alebo priestupok alebo je dôvodné podozrenie z ich páchania.

Podľa § 9 ods. 3 zákona č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore služobný zákrok je zákonom ustanovená a v jeho medziach vykonávaná činnosť policajta, pri ktorej sa bezprostredne zasahuje do základných práv a slobôd osoby.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore policajt je oprávnený zaistiť osobu,

a) ktorá svojím konaním bezprostredne ohrozuje svoj život alebo svoje zdravie alebo život a zdravie iných osôb alebo majetok.

Podľa § 27a ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore policajt je oprávnený vykázat' z bytu alebo domu alebo iného priestoru spoločne obývaného s ohrozenou osobou a aj z jeho bezprostredného okolia (ďalej len "spoločné obydlie") osobu, u ktorej možno na základe zistených skutočností očakávať útok na život, zdravie, slobodu alebo zvlášť závažný útok na ľudskú dôstojnosť ohrozenej osoby, najmä vzhľadom na predchádzajúce takéto útoky; súčasťou vykázania zo spoločného obydlija je aj zákaz vstupu vykázanej osobe do spoločného obydlija počas 14 dní od vykázania, pričom do tejto doby sa počíta aj deň vykázania. Policajt je oprávnený vykázat' zo spoločného obydlija takúto osobu aj počas jej neprítomnosti.

Podľa § 27a ods. 3 zákona č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore vykázanie zo spoločného obydlija oznámi policajt ústne. Vykázanej osobe policajt presne oznámi priestor, na ktorý sa vykázanie zo spoločného obydlija vzťahuje. Rozsah priestoru policajt určí podľa potreby preventívnej ochrany osoby, ktorá je ohrozená útokom podľa odseku 1.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR (publ. pod č. 460/1992 Zb., v platnom znení) štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 veta prvá Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení nadväzujúcich protokolov (publ. pod č. 209/1992 Zb.) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

V zmysle čl. 6 ods. 2 označeného medzinárodného dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

V zmysle čl. 6 ods. 3 označeného dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu má tieto minimálne práva:

c) obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;

d) vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.

Podľa § 2 ods. 1 Tr. por. nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený ináč než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon.

Podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

V súvislosti s osobnými a pracovnými pomermi uviedla, že v roku 2015 zmaturovala na B. X. Y. D. E. H. s vyznamenaním, k 01.01.2016 nastúpila do Policajného zboru, v období január – september 2016 navštevovala U. S. Y. N. R. D. J., ktorú ukončila s vyznamenaním. Dňa 29.09.2016 nastúpila na S. N. V. E. K., pričom v dobe od 01.04.2017 do 01.10.2017 bola prevelená na služobnú cestu do S. N. E. H..

Dňa 31.01.2019 sa jej narodila dcéra, do 31.01.2020 bola na rodičovskej dovolenke a po jej skončení dodnes pôsobí na S. N. V. E. K., kde bola opakovane disciplinárne odmenená za príkladné plnenie služobných úloh a povinností.

Je rozvedená, je členkou dobrovoľného hasičského zboru v J. a členkou folklórnej skupiny J., vo voľnom čase sa venuje behu, zúčastňuje sa aj benefičných pretekov, absolvovala i polmaratón“.

Vzhľadom k tomu primárne navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a sám vo veci rozhodol tak, že ju spod obžaloby oslobodí postupom podľa § 285 písm. b) Tr. poriadku, alternatívne, aby napadnutý rozsudok postupom podľa § 321 ods. 1 Tr. por. zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

Proti tomuto rozsudku podali na hlavnom pojednávaní odvolania aj poškodené E. A., F. A. a G. A. prostredníctvom svojho splnomocnenca, ktoré odôvodnili písomným podaním zo dňa 9. 6. 2023 a to proti výroku o náhrade škody.

Najprv poukázali na výrokovú časť, s ktorou sa však, pokiaľ ide o výrok o náhrade škody, nestotožnili. Argumentovali nasledovne „Majú za to, že rozhodnutie o ich uplatnených nárokoch na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy je v rozpore s Trestným poriadkom, ako aj Trestným zákonom, v dôsledku čoho je daný dôvod zrušenia výroku o náhrade škody v zmysle § 321 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku.

Súd prvého stupňa odôvodňuje odkázanie poškodených s ich nárokom na civilný proces tým, že:

1. Trestný poriadok pre uloženie povinnosti obžalovanému nahradiť morálnu škodu predpokladá spôsobenie úmyselného trestného činu,
2. Trestný poriadok predpokladá skutočnosť, že škoda dosiaľ nebola poškodeným uhradená,
3. preukazovanie príčinnej súvislosti medzi konaním obžalovaných a smrťou poškodenej a preukazovanie solidárnej zodpovednosti za spôsobenú nemajetkovú ujmu medzi obžalovanými a P. M. by podľa presvedčenia súdu presiahlo potreby trestného konania a predĺžilo by ho.

Trestný poriadok nevyklučuje, aby bola obžalovanému uložená povinnosť nahradiť morálnu škodu, resp. nemajetkovú aj v prípade nedbanlivostného trestného činu. Ust. § 287 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku ustanovuje kedy je súd povinný uložiť obžalovanému povinnosť nahradiť spôsobenú škodu.

Podľa § 287 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku: „Súd uloží obžalovanému vždy povinnosť nahradiť neuhradenú škodu alebo jej neuhradenú časť, ak jej výška je súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného, alebo ak ide o náhradu morálnej škody spôsobenej úmyselným násilným trestným činom podľa osobitného zákona, ak škoda nebola dosiaľ uhradená.“

Uvedené neznamena, že súd nemôže uložiť obžalovanému povinnosť nahradiť morálnu škodu, resp. nemajetkovú v iných prípadoch, t.j. v prípade spáchania nedbanlivostného trestného činu. V kontexte uvedeného je potrebné zdôrazniť, že takéto nároky sú poškodeným v trestnom konaní priznávané aj v

prípade odsúdenia za nedbanlivostné trestné činy (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 22. 3. 2016, sp. zn. 1To/17/2016, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 30. 11. 2022, sp. zn. 2To/40/2022).

Poškodenej G. A. doteraz nebol ani sčasti nahradený nárok na náhradu škody titulom nákladov na pohreb a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy zo strany žiadnej osoby.

V prípade poškodených F. A. a E. A. bolo každej priznané odškodnenie v zmysle zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov v sume 10.875,- €. Z uvedeného vyplýva, že nárok menovaných poškodených bol čiastočne subsidiárne uspokojený zo strany štátu. Uvedené však nevylučuje, aby súd uložil obžalovaným A. B. a C. D. povinnosť nahradiť zostávajúcu časť nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

Príčinná súvislosť medzi usmrtením Q. M. a protiprávnym konaním obžalovaných vyplýva zo skutkovej vety rozsudku, keďže následkom nedbanlivostného zmarenia splnenia dôležitej úlohy obžalovanými je práve následok vo forme smrti menovanej.

Pokiaľ ide o preukazovanie solidárnej zodpovednosti obžalovaných a odsúdeného P. M., pri rozhodovaní súdu o nároku na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy v trestnom konaní je súd povinný aplikovať občianskoprávne ustanovenia upravujúce uvedené inštitúty. V zmysle § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa pri pluralite škodcov uplatňuje solidárna zodpovednosť. Solidarita škodcov je daná ex lege a nie je predmetom dokazovania.

Podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka: Ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

Citované ustanovenie sa analogicky aplikuje aj v prípadoch nemajetkovej ujmy.

Vzhľadom na uvedené mal prvostupňový súd obžalovaných nahradiť uplatnenú škodu, resp. nemajetkovú ujmu spoločne a nerozdielne spolu s P. M., nar. XX.XX.XXXX v E. H., trvale bytom J. O. X XXX/X, E. H., t.č. vo väzbe v T. G. T., J. X, H. H., odsúdeným a zaviazaným na náhradu škody rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 3Tk/1/2018 zo dňa 17.04.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4To/87/2018 zo dňa 19.09.2018.

V prípade poškodených F. A. a E. A. mal súd prvého stupňa zaviazat' obžalovaných nahradiť dosiaľ neuspokojenú časť nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 19.125 € spoločne a nerozdielne spolu s P. M..

V tomto kontexte poukazujeme na judikát uverejnený v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 22/1979, v zmysle ktorého „o prekážku vecí rozhodnutej nejde, ak v adhéznom konaní bola uložená povinnosť k náhrade škody jedného zo zodpovedných subjektov, a u ostatných subjektov prichádza do úvahy alebo dokonca vyplýva zo zákona solidárna zodpovednosť za škodu. V takom prípade, ak je možné odvodiť solidárnu zodpovednosť škodcov, je možné žalobe o náhradu škody vyhovieť, a to výrokom rozsudku, že žalovaný je povinný škodu uhradiť spoločne a nerozdielne s ďalším škodcom, u ktorého bola stanovená povinnosť k náhrade trestným rozsudkom.“

Je potrebné zdôrazniť, že podmienkou pre aplikáciu solidárnej zodpovednosti pri pluralite škodcov podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je podľa názoru právnej doktríny spoločné konanie dvoch alebo viacerých škodcov (Eliáš, K. a kol. Občiansky zákoník, Velký akademický komentár, 1. svazek, Praha: Linde Praha, a.s., 2008, str. 950, tiež porovnaj Števeček, M. a kol. Občiansky zákoník I., §1-450. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015 s. 1482) a zároveň platí, že rozličné právne režimy, resp. rôzne konania škodcov nevylučujú ich solidárnu zodpovednosť (porovnaj Eliáš, K. a kol. Občiansky zákoník, Velký akademický komentár, 1. svazek, Praha: Linde Praha, a.s., 2008, str. 951).

Taktiež platí, že nárok na náhradu škody môže byť voči jednotlivým solidárnym dlžníkom uplatnený v osobitných konaniach, keďže títo tvoria samostatné procesné spoločenstvo (vid' R 22/1979, taktiež Števeček, M. a kol. Občiansky zákoník II. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1906, marg. č. 14.)

„Subjektívna kumulácia na strane solidárnych dlžníkov ako žalovaných má vo všeobecnosti charakter samostatného procesného spoločenstva (§ 76 CSP). Každý zo solidárne žalovaných procesne koná sám za seba a jeho úkony nezaväzujú ostatných žalovaných. To vyplýva z povahy samotnej pasívnej solidarity, pre ktorú je charakteristická mnohosť samostatných právnych vzťahov (spojených totožnosťou plnenia), ktoré môžu mať rôznorodý a individuálny obsah. Rozsudok navyše bezprostredne zaväzuje iba konkrétneho účastníka konania, nemusí sa týkať všetkých solidárne zaviazaných osôb z hľadiska hmotného práva a veriteľ nie je povinný uplatniť svoj nárok proti všetkým solidárnym dlžníkom. Záver o samostatnom procesnom spoločenstve solidárnych dlžníkov je relatívne ustálený aj v skoršej odbornej literatúre a judikatúre (k určitej modifikácii na účely konania o opravných prostriedkoch pozri R 4/2004).“ (Števček, M. a kol. Občiansky zákonník II. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1906, marg. č. 14.)

Výnimočne súd môže rozhodnúť aj o delenej zodpovednosti škodcov v zmysle § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka, takýto postup je však len vecou právneho posúdenia nevyžadujúci vykonanie ďalšieho dokazovania, a preto nebol dôvod, aby súd prvého stupňa odkázal poškodeného s ich nárokmi na civilný proces podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa § 288 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku: Ak podľa výsledku dokazovania nie je podklad na vyslovenie povinnosti na náhradu škody alebo ak by bolo treba na rozhodnutie o povinnosti na náhradu škody vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania a predĺžilo by ho, súd odkáže poškodeného na civilný proces, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom.

Nepriznanie nároku na náhradu škody v tomto konaní, hoci na to boli splnené podmienky a odkázanie poškodených na civilné konanie, kde budú uvádzať a dokazovať rovnaké tvrdenia ako v tomto konaní, a ktoré bude trvať zrejme niekoľko rokov, spadá do tzv. druhotnej viktimizácie obetí trestných činov.

Podľa § 2 ods. 1 písm. f) zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov: Druhotnou viktimizáciou sa rozumie ujma, ktorá obeti vznikla v dôsledku konania alebo nekonania orgánu verejnej moci, subjektu poskytujúceho pomoc obetiam, poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, znalca, tlmočníka, obhajcu alebo oznamovacích prostriedkov.

Poukazujeme tiež na to, že priznanie práva poškodeným na náhradu škody v rámci trestného konania v primeranej lehote je zakotvené v aj smernici Európskeho Parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV (ďalej aj ako „smernica“).

Podľa čl. 16 ods. 1 smernice: Členské štáty zabezpečia, aby obeť mali v rámci trestného konania právo získať v primeranej lehote rozhodnutie o náhrade škody páchatelom s výnimkou prípadov, v ktorých sa vo vnútroštátnom práve ustanovuje, že takéto rozhodnutie sa prijíma v iných súdnych konaniach.

Máme za to, že nedostatočne odôvodnené odkázanie poškodených s ich nárokmi na civilný proces je v rozpore s citovaním ustanovením smernice (okrem toho je aj v rozpore s § 287 ods. 1 Tr. por. a § 288 ods. 1 Tr. por.).

Zároveň nepovažujeme za spravodlivé, aby boli predlžované naše emocionálne útrapy a psychická ujma civilným sporovým konaním o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktoré konanie by pri verejne známých problémoch všeobecných súdov Slovenskej republiky s dĺžkou súdneho konania netrvalo mesiace, ale určite roky.“

Vzhľadom na uvedené poškodené navrhli, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku zrušil výrok napadnutého rozsudku, ktorým boli podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodené odkázané s ich nárokom na náhradu škody na civilný proces a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám vo veci rozhodol tak, že obžalovaným podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uloží povinnosť nahradiť poškodeným G. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX, škodu vo výške 2.415,38 EUR a nemajetkovú ujmu vo výške 30.000,- EUR, mal. E. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, nemajetkovú ujmu vo výške 30.000,- EUR a F. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, nemajetkovú ujmu vo výške 30.000,- EUR,

a to spoločne a nerozdielne spolu s P. M., odsúdeným a zviazaným na náhradu škody rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 3Tk/1/2018 zo dňa 17.04.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4To/87/2018 zo dňa 19.09.2018.

Na verejnom zasadnutí, ktoré sa konalo v neprítomnosti obžalovaných, prokurátor krajskej prokuratúry považoval napadnutý rozsudok okresného súdu za zákonný a správny vo všetkých výrokoch, pričom sa stotožnil aj s jeho odôvodnením a preto navrhol odvolania obidvoch obžalovaných, ako aj odvolania všetkých troch poškodených zamietnuť ako nedôvodné.

Splnomocnenec poškodených v plnom rozsahu zotrval na dôvodoch uvedených v písomnom odôvodnení podaného odvolania. Zdôraznil, že v civilnom konaní by bol rozsah dokazovania taký istý ako už bol vykonaný v tomto trestnom konaní. Navyiac uspokojenie nárokov poškodených by sa neprimerane pretiahlo, zároveň by došlo aj k druhotnej viktimizácii poškodených, čím by došlo k porušeniu ich práv vyplývajúcich z viacerých právnych predpisov. Vzhľadom k tomu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade škody a sám rozhodol tak, ako bolo uvedené v petite podaného odvolania.

Obhajca obžalovaného A. B. v plnom rozsahu zotrval na dôvodoch uvedených v písomnom odôvodnení podaného odvolania. Zdôraznil, že nebohá v danom čase nemala postavenie predvádzanej osoby, a preto ani obžalovanému nevyplývala povinnosť na zvýšenú ostražitosť. Obžalovaný už nepracuje v policajnom zbore, ale je živnostníkom v oblasti stavebníctva. Vzhľadom k tomu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil v celom rozsahu vo vzťahu k tomuto obžalovanému a podľa § 285 písm. b) Tr. por. ho spod obžaloby oslobodil. Odvolania poškodených žiadal zamietnuť.

Obhajca obžalovanej C. D. v plnom rozsahu zotrval na dôvodoch uvedených v písomnom odôvodnení podaného odvolania. Zdôraznil, že základom správneho posúdenia tejto veci je odpoveď na to, či obžalovaní ako vyslaní policajti pri poznatkoch, ktoré mali v tom čase, konali správne. Ich nadriadení však konštatovali, že postupovali správne a preto následne došlo aj k zmene skutkového stavu v podanej obžalobe, kde im už bolo kladené za vinu, že sa dopustili určitých procesných pochybení pri svojom postupe, čo však vytvorilo už iný skutkový základ oproti celému prípravnému konaniu.

Pokiaľ ide o nárok na náhradu škody, v tomto konaní nemožno obžalovaných k tejto náhrade zaviazať, pretože ak by aj škodu spôsobili, s čím však nesúhlasil, stalo sa tak pri vykonaní služobného zákroku, kde je zodpovedný štát, čo vyplýva z ust. § 420 ods. 2 Obč. zák. Okrem toho poškodené majú nárok na náhradu škody voči štátu aj na základe osobitného zákona. Vzhľadom k tomu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil v celom rozsahu a sám rozhodol tak, že obžalovanú podľa § 285 písm. b) Tr. por. spod obžaloby oslobodí. Odvolania poškodených navrhol zamietnuť ako nedôvodné.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací na základe odvolaní obidvoch obžalovaných a troch poškodených zistil, že odvolania podali oprávnené osoby v zákonnej lehote, a to proti rozhodnutiu, proti ktorému boli prípustné. Následne v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov o vine, o treste a o náhrade škody, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom dospel k záveru, že odvolania obžalovaných boli čiastočne dôvodné, a to vo vzťahu k výrokom o treste, ako aj správnosti časti postupu konania a čiastočne dôvodné boli aj odvolania poškodených, a to vo vzťahu k výroku o náhrade škody.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 ods. 1 Tr. por. odvolací súd totiž zistil, že obidvom obžalovaným bol uložený neprimeraný trest, a to pokiaľ ide o určenie dĺžky skúšobnej doby podmieneného odsúdenia, zároveň bolo o uplatnenom nároku na náhradu škody zo strany poškodených rozhodnuté v rozpore so zákonom. Z tohto dôvodu podľa § 321 ods. 1 písm. e), f), ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o určení skúšobnej doby u obidvoch obžalovaných, ako aj vo výroku o náhrade škody, pričom rozhodol podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozsudkom, a to tak ako je uvedené vo výrokovej časti.

Pokiaľ ide o otázku viny, súd prvého stupňa pri dodržaní procesného postupu a rešpektovaní práva obžalovaných na obhajobu, okrem jednej skutočnosti, rozhodol na hlavnom pojednávaní o ich vine v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. V tomto smere vykonané dôkazy správne vyhodnotil

a to jednotlivo, ako aj v ich súhrne, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá všetkým podstatným hľadiskám obsiahnutým v ust. § 168 ods. 1 Tr. por., prejednávánemu prípadu venoval náležitú pozornosť a nemožno mu, okrem jednej skutočnosti, v tomto smere nič podstatné vyčítať. Stručne teda vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov tiež vtedy, ak si navzájom odporovali. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušného ustanovenia zákona v otázke viny obžalovaných a správne postupoval, keď ich uznal za vinných z prečinu marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

Krajský súd v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie rozsudku okresným súdom na stranách č. 3 až 12, vrátane podrobného hodnotenia dôkazov na stranách č. 10 a 12, s ktorým sa, okrem jednej skutočnosti, stotožnil a jeho opakovanie by bolo nadbytočné. Považoval však za potrebné aspoň stručne reagovať v rámci odvolacieho konania na odvolacie námietky obžalovaných, ktoré však nebolo možné akceptovať v takom rozsahu, ktorý by viedol k inému meritórnemu rozhodnutiu vo výroku o ich vine.

Na začiatku odvolací súd považoval za potrebné uviesť, že pokiaľ ide o nezákonnosť určitých dôkazov, na ktoré poukázal vo svojom odvolaní obžalovaný A. B., jeho obhajobu možno v tomto smere akceptovať, a to vo vzťahu k výpovediam obidvoch obžalovaných v procesnom postavení svedkov z prípravného konania zo dňa 27.08.2017, ako aj k úradným záznamom, ktoré obidvaja vyhotovili v ten istý deň v trestnej veci už právoplatne odsúdeného P. M., vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 3Tk/1/2018 (vyšetrovací spis J. L. N. D. H. H., ČVS: KRP-90/1-VYS-BB-2017), ktoré boli na hlavnom pojednávaní v tejto trestnej veci prečítané ako listinné dôkazy.

Odvolací súd zdôrazňuje, že zákaz sebaobviňovania je ústavný princíp vyplývajúci z čl. 47 ods. 1 Ústavy SR, z ktorého vyplýva, že nikto nie je povinný obviňovať seba samého, ako aj to, že nikto nemôže byť nútený, aby obviňoval seba samého. Ani verejný záujem na odhaľovaní trestnej činnosti a potrestaní páchatel'a nemôže ospravedlniť taký postup, ktorý zasahuje do samotnej podstaty práva obvineného na obhajobu. Zákaz sebaobviňovania má chrániť obvineného pred bezprávnym obviňovaním zo strany štátnych orgánov a tým prispievať k zaisteniu spravodlivého procesu.

Je zrejmé, že trestná vec odsúdeného P. M. skutkovo priamo súvisela s touto trestnou vecou, a preto vykonanie časti predtým uvedeného vyšetrovacieho spisu, ako aj rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 19.09.2018, sp.zn. 4To/87/2018 (3To) ako listinných dôkazov v tejto trestnej veci bolo v súlade so zákonom. To však neplatí práve ohľadne dvoch predtým uvedených zápisníc o výsluchoch svedkov obžalovaných, ktorí vypovedali v procesnom postavení svedkov, ako aj dvoch uvedených úradných záznamov, nakoľko ich vykonanie v tejto trestnej veci už bolo v rozpore so zásadou tzv. zákazu sebaobviňovania. Na tom nič nemení skutočnosť, že tieto výsluchy svedkov, ako aj obidva úradné záznamy boli v súvisiacej veci vykonané v súlade so zákonom, a dokonca ani to, že obžalovaní boli v procesnom postavení svedkov poučení tiež o práve odoprieť výpoveď, ak by si ňou spôsobili nebezpečenstvo trestného stíhania. Dôležitým bola totiž skutočnosť, že v čase vykonania týchto dôkazov neboli obžalovaní v procesnom postavení obvinených, ani podozrivých a teda ani nemali tomu zodpovedajúce procesné práva, vrátane práva mlčať a neprispievať k vlastnému obvineniu, a neboli resp. ani nemohli byť v tom čase o nich poučení. Na uvedené dôkazy odvolací súd neprihliadal, keďže boli v tomto konaní nepoužiteľné, avšak napriek pochybeniu súdu prvého stupňa nezvolil procesný postup podľa ust. § 321 ods. 1 písm. a) Tr. por. v spojení s ust. § 322 ods. 1 Tr. por. a vec mu nevrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, pretože rozsah ďalších dôkazov vykonaných v súlade so zákonom a ich dôkazná sila a hodnota, boli dostatočné na rozhodnutie vo veci samej.

Pokiaľ ide o čiastočnú zmenu skutkového stavu medzi tým, ako bol ustálený v uznesení o vznesení obvinenia oproti skutkovému stavu uvedenému v obžalobe a napadnutom rozsudku, na ktorú poukázala vo svojom odvolaní obžalovaná C. D., táto vyplývala z uvedených rozhodnutí, dôležitým však bolo to, že podstata skutku ako takého nebola zmenená. Je vecou príslušného konajúceho orgánu, t.j. OČTK, resp. súdu, ako presne zistí a ustáli vo svojom rozhodnutí skutkový stav, pričom nemusí v tomto smere existovať úplná zhoda, teda niektoré skutočnosti môžu byť doplnené, zmenené alebo naopak vypustené. Rozhodujúcim je to, aby bola počas celého trestného stíhania zachovaná tzv. totožnosť skutku. Na splnenie tejto podmienky postačuje, ak bude zachovaná aspoň totožnosť konania alebo aspoň totožnosť následku. V tejto trestnej veci, napriek určitej zmene popisu a ustálenia konania

obžalovaných, nepochybné totožnosť skutku zachovaná bola, pretože bola úplne zachovaná totožnosť následku a v podstatnej časti aj totožnosť konania obžalovaných.

Po uvedených záveroch odvolací súd konštatuje, že vykonaným dokazovaním bolo nepochybné preukázané, že skutok kladený obžalovaným za vinu sa ako taký stal, čo pripustili aj samotní obžalovaní. Ich obhajoba spočívala v podstate v tom, že postupovali pri služobnom zákroku v súlade so zákonom a ďalšími právnymi predpismi, čo potvrdili aj ich nadriadení. Útok P. M. na nebohú Q. M. nemohli zabrániť, keďže ho nemohli predpokladať. Zdôraznili, že vzhľadom na všetky okolnosti a im známe skutočnosti v danom čase, konali správne, nič podstatné nezanedbali, na vzniku následku sa nepodieľali, resp. nemohli mu zabrániť, a preto sa nemohli ani dopustiť nebanlivostného trestného činu.

Ich obhajobu v naznačenom smere, aj keď ju čiastočne možno akceptovať (napr. náročnosť pri predvídaní možného vývoja situácie na mieste, nemožnosť uzamknutia vozidla pri odchode z miesta činu), považoval odvolací súd v konečnom dôsledku v prevažnej časti za účelovú, vykonanú v snahe zbaviť sa trestnej zodpovednosti, nakoľko ju vyvracia súhrn dôkazov vykonaných zákonným spôsobom, ktoré vyznievali v ich neprospech.

Už z výpovedí samotných obžalovaných vyplývajú určité skutočnosti, ktoré ich obhajobné tvrdenia oslabujú. Obaja uviedli, že na služobný zákrok boli vyslaní z dôvodu preverenia oznámenia, že v rodine M. malo dochádzať k nezhodám. Q. M. síce priamo neuviedla, že by ju mal jej manžel P. M. fyzicky napadnúť, resp. sa jej vyhrážať, ale na druhej strane chcela odísť od neho preč ku svojej matke, z čoho možno vyvodíť, že napriek nekonfliktnému správaniu sa P. M. mala dôvod od neho odísť a na odchode trvala aj po príchode obžalovaných.

Pri tzv. domácom násilí ide o špecifický druh trestnej činnosti, kde okrem útočníka a obete často nie sú prítomné iné osoby a často sa stáva, že obeť spočiatku nechce vypovedať, a už vôbec nie v prítomnosti útočníka, ako to bolo aj v tejto trestnej veci. Okrem toho obžalovaný A. B. uviedol aj to, a to v rozpore s jeho predchádzajúcim tvrdením, že Q. M. mu povedala po príchode „ten blázon sa zabije a možno raz zabije aj mňa“. Obidvaja obžalovaní zhodne uviedli, keďže dospeli k záveru, že Q. M. pred manželom nebude bližšie vypovedať o tom, čo sa medzi nimi malo stať, že menovanú odvezú k matke resp. na policajné oddelenie na vyplnenie dotazníka na odhad rizika ohrozenej osoby. Krajský súd však zdôrazňuje, že P. M. s odchodom svojej manželky po celý čas nesúhlasil, opakovane ju prosil, aby pri ňom zostala, dokonca si v čase, keď už mali odísť, kľakol pred služobné vozidlo a stále ju prosil, aby neodchádzala, teda jej odchod bol evidentne proti jeho vôli, čo zvyšovalo riziko jeho nepredvídateľnej reakcie. Navyiac o tom, že obžalovaní pripustili aj možnosť, že by P. M. mohol eventuálne napadnúť svoju manželku, napriek jeho normálnemu správaniu, svedčí to, že obžalovaný A. B. pri prvom kontakte s ním, vykonal u neho osobnú prehliadku za účelom zistenia, či nemá pri sebe nebezpečný predmet. Ohľadne tejto okolnosti tak odvolací súd zdôrazňuje, že po tom, čo si bol v dome P. M. vziať občiansky preukaz, už nebol opätovne prehliadnutý za uvedeným účelom a práve vtedy si zobral nôž, ktorým následne napadol a usmrtil svoju manželku, čo tiež svedčí o určitej nedôslednosti konania obžalovaných, najmä ak P. M. mal možnosť aj následne prípadne prísť do fyzického kontaktu so svojou manželkou.

Okrem vlastných výpovedí obžalovaných o tom, že mohli mať a mali vedomosť, že zo strany P. M. by mohlo dôjsť k protiprávnemu konaniu voči jeho manželke, a to prípadne aj takej závažnosti, že by tento skutok mohol byť právne posúdený ako priestupok resp. trestný čin, svedčí aj rad ďalších vykonaných dôkazov, ktoré na seba nadväzovali a dopĺňali sa. Konkrétne išlo o svedecké výpovede G. A., E. F. C., práp. A. J. a P. M., ako aj listinné dôkazy, najmä prepisy hovorov zo systému L. a úradného záznamu E. F. C.. Povinnosť obžalovaných obozretne postupovať pri preverovaní oznámenia na podozrenie z domáceho násillia vyplýva z viacerých interných právnych predpisov Ministerstva vnútra SR a Prezídia PZ SR.

Zhrnúc uvedené, aj odvolací súd v zhode so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že obžalovaní napriek viacerým skutočnostiam a okolnostiam vyznievajúcich v ich prospech, ako policajti vykonávajúci preverenie oznámenia z podozrenia na tzv. domáce násillie, v konečnom dôsledku podcenili vzniknutú situáciu, v určitých fázach nepostupovali dostatočne ostrážito a dôsledne, nepoužili voči P. M. ani jeden z troch spôsobov uvedených v skutkovej vete, v dôsledku čoho mu umožnili fyzicky zaútočiť nožom na jeho manželku a spôsobiť jej smrť.

V tomto smere nie je akceptovateľná ich obhajoba, že by sa takýmto konaním mohli dopustiť trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa, pretože by nešlo o ich svojvoľu, ale o dôvodný procesný postup, najmä ak by osobnú slobodu P. M. obmedzili len na nevyhnutný čas, a to za účelom podania vysvetlenia, resp. objasnenia vzniknutej situácie. Ich primárnou úlohou bolo zabrániť prípadnému útoku P. M. na svoju manželku, čo však nedokázali, pričom k jej napadnutiu došlo dokonca v služobnom vozidle, v ktorom sa obidvaja taktiež súčasne nachádzali.

Nad rámec uvedeného krajský súd dodáva, že ak sa už aj rozhodli voči P. M. nepostupovať jedným z troch zákonných spôsobov, ktoré prichádzali do úvahy, ale rozhodli sa odvieť z miesta činu jeho manželku, mali zároveň zabezpečiť, aby ju ani pri tomto spôsobe riešenia situácie nemohol napadnúť a už vôbec nie takým spôsobom, ako to urobil, čo nepochybne bolo v ich silách a možnostiach. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že bezprostredne po skutku bol ich služobný zákrok vyhodnotený pracovníkmi odboru kontroly KR PZ BB ako súladný so zákonom.

Po komplexnom zhodnotení dôkaznej situácie možno konštatovať, že v danom prípade nebolo namieste aplikovať zásadu v pochybnostiach v prospech obžalovaných. Naopak, prihliadajúc na rozsah, ako aj silu a hodnotu vykonaných dôkazov, ktoré vyznievali v ich neprospech a ktoré sa navzájom dopĺňali, zároveň na seba logicky nadväzovali, mal aj odvolací súd za to, že nielenže bola dostatočne vyvrátená ich obhajoba, ale zároveň bolo nepochybne preukázané, že práve obžalovaní spáchali skutok, ktorý im bol kladený za vinu, a to tak ako bol zistený a ustálený vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku. Okresný súd následne konanie obžalovaných správne právne kvalifikoval ako prečin marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Obžalovaní z hľadiska subjektívnej stránky trestného činu, konkrétne zavinenia, konali v tzv. vedomej nedbanlivosti podľa § 16 písm. a) Tr. zák.

Pokiaľ ide o výrok o treste, krajský súd dospel čiastočne k inému záveru ako okresný súd, a to vo vzťahu k určeniu dĺžky skúšobnej doby podmieneného odsúdenia, ktorá by bola v čase rozhodovania už neprimerane dlhá.

Prvostupňový súd správne zistil, že obidvom obžalovaným poľahčovala jedna okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák., t.j. že viedli pred spáchaním trestného činu riadny život, nepríťažovala im žiadna okolnosť, teda ich pomer bol 1:0, v dôsledku čoho sa podľa ust. § 38 ods. 3, ods. 8 Tr. zák. znižovala horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o 1/3-inu, čiže obžalovaným bolo možné uložiť trest odňatia slobody od 1 roka až do 3 rokov a 8 mesiacov. Do úvahy zobral, okrem pomeru, aj mieru závažnosti ustálenej poľahčujúcej okolnosti podľa ust. § 38 ods. 2 Tr. zák., ktorá bola pomerne významná v prospech obidvoch obžalovaných, keďže títo boli hodnotení kladne ako príslušníci polície pri plnení si a výkone služobných povinností, naviac doposiaľ neboli sankcionovaní za priestupok, ani súdom trestaní.

Prihliadajúc na všetky predtým uvedené skutočnosti a okolnosti, mal krajský súd za to, že okresný súd postupoval správne, keď obidvom obžalovaným uložil tresty odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby vo výmere 1 rok. V súlade so zákonom bolo aj podmienené odloženie ich výkonu podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák., nakoľko boli na takéto rozhodnutie splnené všetky podmienky vyplývajúce z tohto zákonného ustanovenia.

Odvolací súd však u obidvoch obžalovaných skrátil dĺžku skúšobnej doby podmieneného odsúdenia z 2 rokov na 1 rok, berúc do úvahy najmä osoby obžalovaných, ktorí boli bezúhonnými osobami, teda v danom prípade išlo u nich len o ojedinelé vybočenie z vedenia riadneho života, ale zohľadňujúc aj skutočnosť, že od spáchania skutku uplynula doba už viac ako 6 rokov, počas ktorej obžalovaní viedli riadny život, preto bolo namieste určenie najkratšej skúšobnej doby podmieneného odsúdenia, ktorú pripúšťa Trestný zákon.

Na druhej strane bolo na dosiahnutie účelu trestu obžalovaným nevyhnutné uložiť najprísnejší druh trestu a to trest odňatia slobody, pretože uloženie niektorého z miernejších alternatívnych druhov trestov by bolo neprimerane mierne, a to predovšetkým s ohľadom na iný obzvlášť závažný následok (smrť poškodenej), ktorý nastal čiastočne aj v dôsledku ich konania. Takýto trest zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, pričom zodpovedá všetkým požiadavkám, vyplývajúcim z ust. § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., a súčasne i z ďalších ustanovení, ktoré upravujú zásady ukladania trestov.

Pokiaľ ide o výrok o náhrade škody, ktorým boli podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodené G. A., E. A. a F. A. s ich nárokom na náhradu škody odkázané na civilný proces, tento odvolací súd zrušil, pretože sa čiastočne stotožnil s námietkami odvolateľiek, že o tomto ich riadne uplatnenom nároku bolo súdom prvého stupňa rozhodnuté v rozpore so zákonom.

Poškodené žiadali, aby odvolací súd uložil obidvom obžalovaným povinnosť nahradiť poškodeným a to G. A. škodu vo výške 2.415,38 EUR a nemajetkovú ujmu vo výške 30.000,- EUR, mal. E. M. nemajetkovú ujmu vo výške 30.000,- EUR a F. M. nemajetkovú ujmu vo výške 30.000,- EUR, a to spoločne a nerozdielne spolu s právoplatne odsúdeným P. M..

Podľa § 46 ods. 1, prvá veta Trestného poriadku poškodený je osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva a slobody.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby a jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Úprava ochrany súkromia, vrátane rodinného súkromia, vychádza zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie neoprávnene zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma. Funkciou práva na súkromie je totiž zabezpečiť pre fyzickú osobu nerušenosť súkromnej sféry, v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť. Ústava zároveň rodinný život priraduje k súkromnému životu, pričom toto priradenie treba interpretovať tak, že rodinný život a právo na jeho ochranu sú súčasťou súkromia. Ústava chráni aj súkromie fyzickej osoby v jej rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám, čo v sebe zahŕňa vzťahy sociálne, kultúrne, ale aj morálne či materiálne. Zásahy do týchto vzťahov, ktoré sú neoprávnené, možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života – do rodinného súkromia. V prípade, že medziľudské väzby tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu a vykazujú určité ďalšie charakteristiky, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia ako čiastkového práva na ochranu osobnosti za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť a existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy. Treba tiež uviesť, že právnym prostriedkom ochrany proti takému zásahu je práve návrh, ktorým sa fyzická osoba domáha podľa ustanovení o ochrane osobnosti, primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. S odkazom na uvedené treba uzavrieť, že ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, poskytujú právny základ nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jeho blízkej osoby. Rešpektovanie súkromného života musí zahŕňať do určitej miery aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami. Súčasťou súkromného života je život rodiny, zahrňujúci i vzťahy medzi blízkymi príbuznými, hlavne vzťahy sociálne a morálne. S ohľadom na tieto skutočnosti, t.j. predovšetkým s ohľadom na imateriálny charakter týchto chránených práv, možno takúto nemajetkovú ujmu, ktorá takýmto porušením vznikla, peňažne len zmierniť, v žiadnom prípade však nie reparovať. To s ohľadom na charakter týchto práv nie je možné.

Aj keď jednotlivé súčasti osobnosti fyzickej osoby a osobnostných práv, ktorým poskytuje ochranu § 11 Občianskeho zákonníka (ľudská dôstojnosť, česť, meno, vážnosť, súkromie a pod.) sú hodnoty, ktoré v podstate nemožno vyjadriť v peniazoch, to ešte neznamená, žeby peniazmi nebolo možné vyjadriť výšku

náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej protiprávnym zásahom do osobnosti. Priznanie zadosťučinenia v peniazoch predpokladá splnenie zákonom kvalifikovaných podmienok. Podľa § 13 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, t.j. materiálnej satisfakcie, je vždy, v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu, existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

Výšku náhrady tohto zadosťučinenia určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Občiansky zákonník žiadnu maximálnu ani minimálnu hranicu výšky zadosťučinenia v peniazoch nestanovuje. Ustanovenie § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka stanovuje len, že zadosťučinenie má byť primerané. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vecou úvahy súdu, ktorý sa pri tejto úvahe musí riadiť dvoma v zákone taxatívne stanovenými kritériami podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, teda závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo. Z týchto kritérií potom musí konajúci súd pri svojom rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádzať. Iné ako uvedené kritériá nemôže súd pri rozhodovaní o tejto otázke vziať na zreteľ. Treba zdôrazniť, že rodinný život zahŕňa okrem iného vzťahy medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi (deťmi a rodičmi) bez ohľadu na skutočnosť, či spolu trvale žijú alebo nie, a protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život. Zásah predstavovaný smrťou rodiča alebo dieťaťa je zásahom mimoriadne významným, veľmi hlbokým a nereparovateľným. Túto stratu nie je možné kompenzovať finančným zadosťučinením ale jeho účelom je do istej miery kompenzovať emocionálne útrapy, ktorú sú vyvolané usmrtením.

Na začiatok krajský súd poznamenáva, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. § 13 ods. 2, ods. 3 Obč. zák. a nárok na náhradu škody podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka sú samostatné prostriedky ochrany fyzickej osoby, pričom ich nie je možné uplatniť na základe rovnakých skutkových tvrdení.

Odvolací súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 19. 9. 2018, sp. zn. 4To 87/2018, ktorým uložil už právoplatne odsúdenému P. M. povinnosť nahradiť G. A. vecnú škodu vo výške 2 415,38 eur a zároveň nemajetkovú ujmu vo výške 10 000,- eur, taktiež mu uložil povinnosť nahradiť nemajetkovú ujmu F. M. a v tom čase maloletej E. M. vo výške 30 000,- eur, každej zvlášť.

Je zrejmé, že uvedená trestná vec skutkovo priamo súvisela s touto trestnou vecou, napriek tomu však ide o rozdielny skutkový stav a to predovšetkým o rozdielne konanie P. M. oproti konaniu obžalovaných A. B. a C. D., a taktiež o iný druh zavinenia vo vzťahu k spôsobenému následku (smrť poškodenej Q. M.). P. M. bol totiž odsúdený za obzvlášť závažný zločin vraždy podľa ust. § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák., keďže iného úmyselne usmrtil a taký čin spáchal na blízkej osobe, obžalovaní v tejto trestnej veci boli odsúdení za prečin marenia úlohy verejným činiteľom podľa ust. § 327 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., keďže ako verejní činitelia pri výkone svojej právomoci z nedbanlivosti zmarili splnenie dôležitej úlohy a spôsobili iný obzvlášť závažný následok (smrť poškodenej Q. M.). V týchto prípadoch ide nielen o rozdielny druh zavinenia a to úmyselné u P. M. a o nedbanlivostné u obžalovaných, ale predovšetkým o úplne iný skutkový dej, preto ide o samostatné konania, v dôsledku čoho je vylúčené, aby boli obžalovaní zaviazaní k náhrade škody a nemajetkovej ujmy spoločne a nerozdielne s P. M., ako sa toho poškodené domáhali. Nešlo totiž u nich o spoločnú zodpovednosť za škodu podľa ust. § 438 ods. 1, ods. 2 Obč. zák. a to ani o tzv. solidárnu zodpovednosť, ani o tzv. delenú zodpovednosť.

Predtým uvedeným rozsudkom už bola P. M. uložená povinnosť nahradiť poškodenej G. A. škodu vo výške 2 415,38 eur ako náhradu nákladov spojených s pohrebom nebohej Q. M., ktoré vynaložila. Prihliadajúc na to, že jej smrť svojím konaním priamo spôsobil výlučne práve P. M., z tohto dôvodu v tejto časti považoval druhostupňový súd odvolanie poškodenej G. A. za nedôvodné.

Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, krajský súd poukazuje na odôvodnenie predtým uvedeného rozsudku, týkajúceho sa P. M. a to na stranách č.6 a 7, zohľadňujúc tam uvedené právne východiská, ako aj zhodnotenie kvality vzťahu jednotlivých poškodených k nebohej I. M., t.j. F. a E. M. ako jej dcér a G. A. ako jej matky, vrátane závažnosti vzniknutej ujmy na ich právach. V tomto smere

zachoval pri určení výšky náhrady jej pomer, keď dcéram alebo jej priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3 000,- eur každej zvlášť, čo predstavovalo trojnásobok oproti výške náhrady nemajetkovej ujmy 1 000,- eur, ktorú priznal matke alebo jej.

Zároveň je potrebné dať do pozornosti, že aj obžalovaní sa spôsobom ustáleným v skutkovej vete podieľali na porušení práva na ochranu života Q. M., avšak išlo o odlišné okolnosti oproti konaniu P. M., ako už bolo vyššie uvedené. Obžalovaní v končenom dôsledku totiž svojim protiprávnym konaním, ako zasahujúci príslušníci polície, len z nedbanlivosti vytvorili podmienky, resp. nezabránili útoku P. M. ako priameho páchatela na poškodenú Q. M., v dôsledku ktorého zomrela, teda sa na vzniku tohto následku podieľali výrazne menšou mierou a preto aj výška náhrady nemajetkovej ujmy poškodeným z ich strany bola určená desaťnásobne nižšie ako u P. M., navyše k ich náhrade boli zaviazaní spoločne a nerozdielne, teda v podstate oproti nemu išlo až o dvadsaťnásobné zníženie. V tejto súvislosti krajský súd poznamenáva, že Občiansky zákonník nemá osobitnú úpravu ohľadom spôsobenia nemajetkovej ujmy viacerými osobami a preto u obžalovaných analogicky vychádzal z ust. § 438 ods. 1 Obč. zák.

To platí aj o ust. § 420 ods. 2 Obč. zák., z ktorého v podstate vyplýva, že obžalovaní ako tzv. priami škodcovia za spôsobenú škodu, resp. nemajetkovú ujmu vzniknutú poškodeným nezodpovedajú na základe ust. § 420 ods. 1 Obč. zák. (tzv. všeobecná zodpovednosť), keďže ju spôsobili pri plnení služobných povinností, resp. pri výkone štátnej služby, teda za ňu zodpovedá právnická osoba, ktorá ich na takúto činnosť použila, t.j. Slovenská republika, Ministerstvo vnútra SR, avšak ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov (v tomto prípade osobitný zákon) nie je dotknutá.

Krajský súd poznamenáva, že v prípadoch tzv. súbežnej zodpovednosti si poškodený môže vybrať osobu, od ktorej bude požadovať náhradu škody, a to eventuálne aj viac subjektov popri sebe, avšak v trestnom konaní si môže uplatniť náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy len voči osobe, ktorá má procesné postavenie obžalovaného. Krajský súd zdôrazňuje, že v danom prípade akceptoval časť odvolacích námietok poškodených, ktoré ho viedli k tomu, aby k náhrade nemajetkovej ujmy zaviazal priamo obžalovaných, keďže tak nemohol v tomto konaní rozhodnúť vo vzťahu k právnickej osobe, u ktorých vykonávajú štátnu službu v služobnom pomere. Nemožno totiž opomenúť, že poškodeným patrí právo dosiahnuť náhradu škody, resp. trest nemajetkovej ujmy v peniazoch v primeranej lehote, čo vyplýva aj z viacerých medzinárodných právnych predpisov, a ich odkázanie s nárokom na jej náhradu na civilný proces by realizáciu tohto práva podstatne predĺžilo (skutok sa stal v roku 2017 a pravdepodobne by následné civilné konanie trvalo viac rokov), navyše z hľadiska dokazovania by išlo o rovnaké, resp. obdobné skutočnosti, ktoré už boli preukázané v tomto trestnom konaní. Ďalším dôležitým dôvodom na takýto postup bolo tiež to, že by zároveň došlo aj k tzv. druhotnej viktimizácii poškodených ako obetí trestných činov. Okrem toho odvolací súd vzal do úvahy, že by obžalovaní v konečnom dôsledku i tak zodpovedali za časť náhrady nemajetkovej ujmy. V tomto smere im však nepochybne prináleží právo, aby sa na celkovej náhrade nemajetkovej ujmy poškodeným podieľala určitou časťou aj predtým uvedená právnická osoba, pričom následne bude potrebné vychádzať z príslušných ustanovení osobitných právnych predpisov, ktoré tento ich vzťah upravujú.

Nad rámec uvedeného krajský súd konštatuje, že príslušné ustanovenia Trestného poriadku v spojitosti s Trestným zákonom nevylučujú uložiť obžalovanému povinnosť nahradiť nemajetkovú ujmu aj v prípade nedbanlivostného trestného činu. Okrem toho má za to, že priznanie náhrady za nemajetkovú ujmu v trestnom konaní (za škodu sa v trestnom konaní považuje i nemajetková ujma) má svoj právny základ v príslušných ustanoveniach Občianskeho zákonníka, a nie v Zák. č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý upravuje osobitné administratívne konanie, celkom odlišné od trestného konania (a v rámci neho konania adhézneho), v ktorom odškodnenie poskytuje iný subjekt od páchatela. Konkrétne, odškodnenie vypláca na základe písomnej žiadosti obeť násilného trestného činu rozhodovací orgán, ktorým je ministerstvo spravodlivosti (§ 15 ods. 1 cit. zák.), pričom v zásade (až na výnimky stanovené v § 11 ods. 3 cit. zák.), toto administratívne konanie podľa § 11 ods. 1 cit. zák. nastupuje až potom, ako v trestnom konaní nadobudne právoplatnosť odsudzujúci rozsudok. Zo skutočnosti, že ide o osobitný predpis upravujúci samostatné administratívne (a od trestného konania odlišné) konanie vyplýva, že výška nemajetkovej ujmy, jej limity ako aj okruh obetí ako osôb oprávnených uplatniť si nemajetkovú ujmu, ktoré inštitúty sú osobitne upravené v zákone o obetiach trestných činov, sú aplikovateľné len v rámci tohto administratívneho konania, ich aplikácia v rámci trestného konania je neprípustná. Konajúci súd pri posudzovaní nároku poškodených na nemajetkovú ujmu teda nemôže rozhodnúť v trestnom konaní podľa zákona o obetiach trestných činov, a to ani analogicky. To platí aj vo

vzťahu k Zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

Krajský súd ako súd odvolací po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosti postupu konania, ktoré im predchádzalo, z vyššie uvedených dôvodov o odvolaniach obidvoch obžalovaných a troch poškodených, považujúc ich za čiastočne dôvodné, rozhodol tak ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku s tým, že výrok o vine obidvoch obžalovaných zostal nezmenený.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.